

Könnun á sameiningu Dalabyggðar og Húnaþings vestra

Álit samstarfsnefndar og forsendur
21. október 2025

Efnisyfirlit

01	Um verkefnið	3
02	Álit samstarfsnefndar og niðurstöður	8
03	Sameining sveitarfélaga	12
04	Samráð	17
05	Stjórnskipulag og stjórnarsýsla	22
06	Fyrirkomulag þjónustu	26
07	Lýðfræði	31
08	Atvinnulíf og atvinnutekjur	38
09	Sameiginlegir hagsmunir	44
10	Tekjustofnar	54
11	Bein áhrif sameiningar á fjárhag	60
12	Fjárhagur	64

01

Um verkefnið

Samstarfsnefnd um sameiningu

Frá Húnaþingi vestra

- Magnús Magnússon, formaður
- Magnús Vignir Eðvaldsson

Frá Dalabyggð

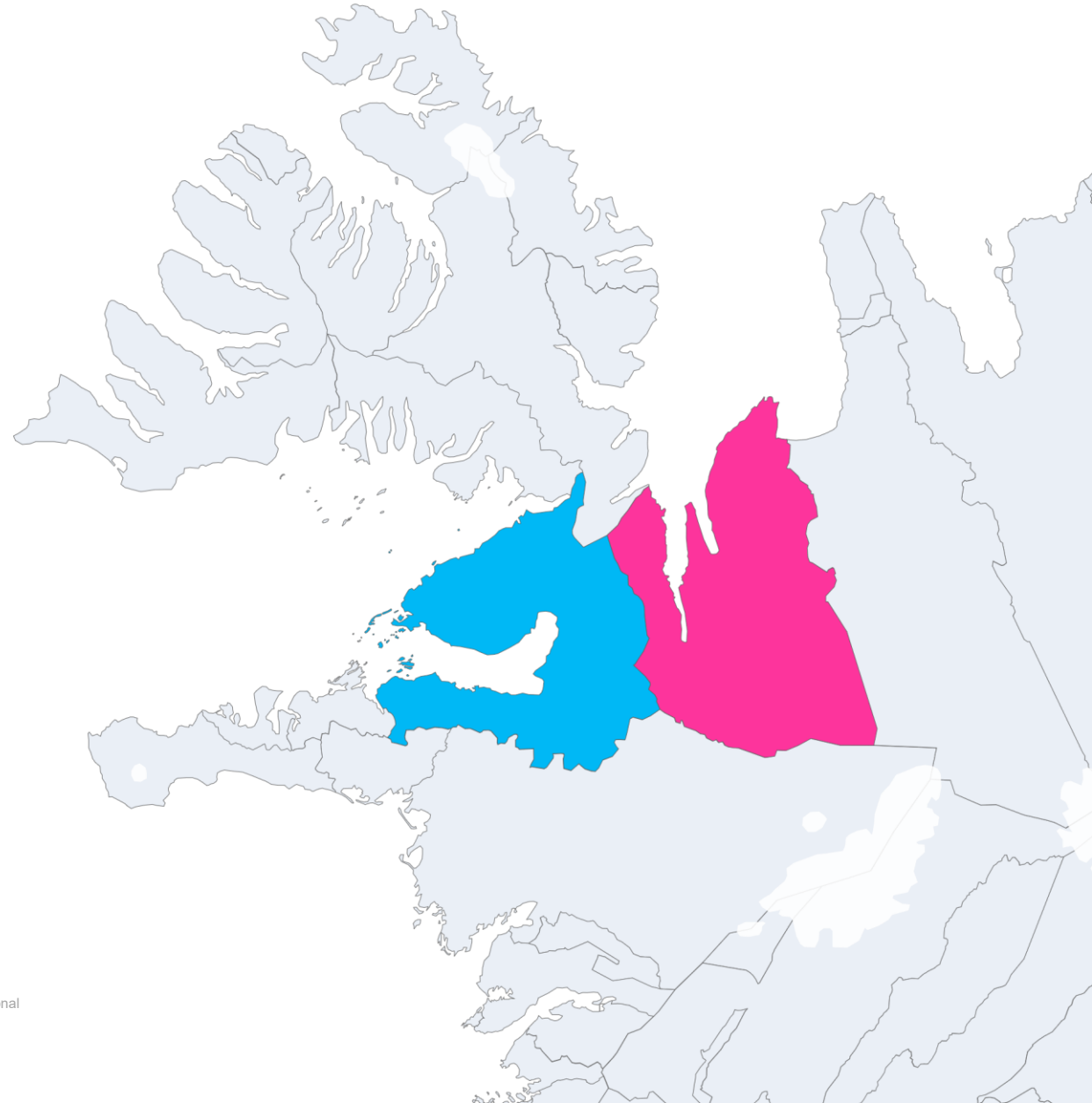
- Ingibjörg Þóranna Steinudóttir
- Skúli Hreinn Guðbjörnsson

Starfsmenn:

Björn Bjarki Þorsteinsson, sveitarstjóri Dalabyggðar

Unnur Valborg Hilmarsdóttir, sveitarstjóri Húnaþings vestra

Samstarfsnefnd naut aðstoðar KPMG við verkefnisstjórnun, gagnaöflun og greiningar. Nefndin hélt sjö bókaða fundi og átti samráð við íbúa, starfsmenn, kjörna fulltrúa og nefndarfólk við undirbúning álits síns.

Um verkefnið

Verkefnið skiptist í fjóra meginþætti. Upplýsingum um sveitarfélögin og starfsemi þeirra er safnað saman og þeim gerð skil til að draga upp mynd af núverandi stöðu sveitarfélaganna. Á grundvelli stöðugreiningar mótar samstarfsnefnd álit á því hvort sameining er ákjósanlegur kostur.

Verkefnisstjórnun

Gerð verkefnisáætlunar, skipulagning funda, samskipti við Jöfnunarsjóð sveitarfélaga, innviðaráðuneyti og aðra hagsmunaaðila í samstarfi við formann verkefnisstjórnar.

Greining og stöðumat

Rýna núverandi stöðu á grundvelli fyrirliggjandi gagna og kortleggja áherslur, áskoranir og tækifæri. Sjónarmið íbúa og annarra hagsmunaaðila er aflað.

Mótun álits

Áhrif sameiningar á stjórnsýslu, þjónustu og fjárhag metin og dregin upp mynd af kostum og ókostum fyrir íbúa. Samstarfsnefnd mótar álit á grundvelli niðurstaðna.

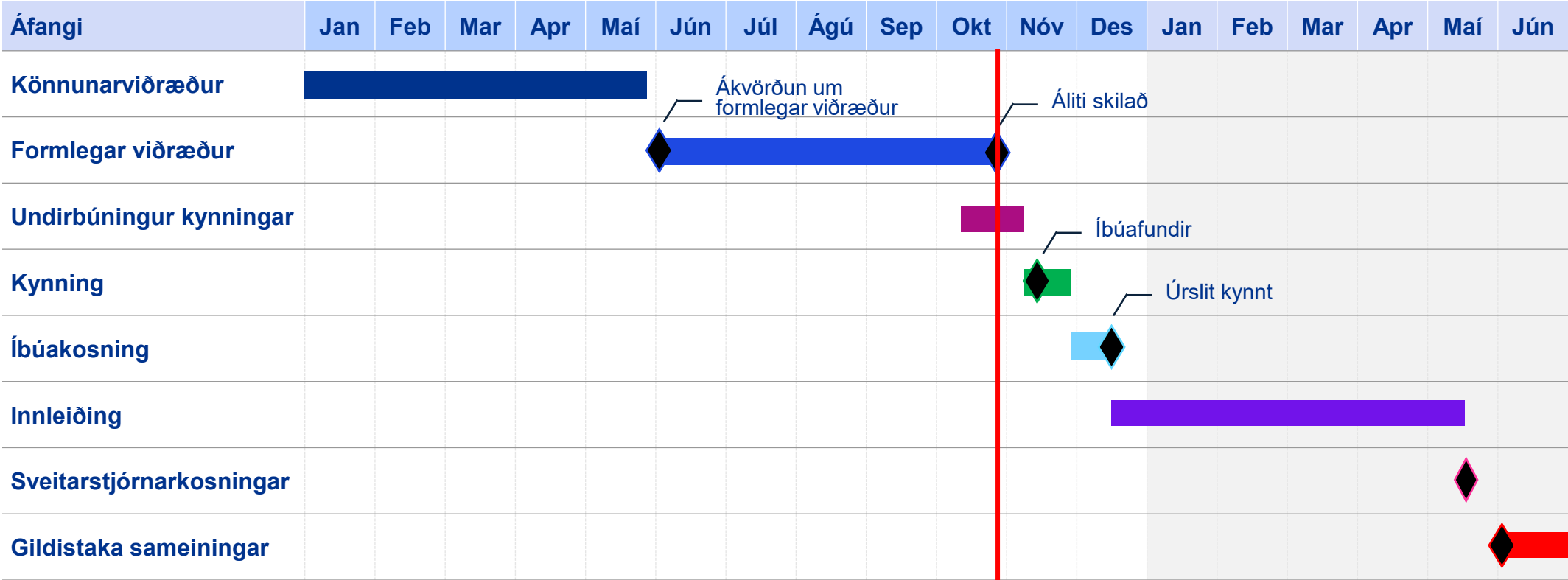

Kosningar

Íbúakosningar um tillögu um sameiningu fara fram á fjórtán daga tímabili í lok nóvember og byrjun desember. Kosningar fara fram 28. nóvember til 13. desember 2025.

Tímalína sameiningarviðræðna

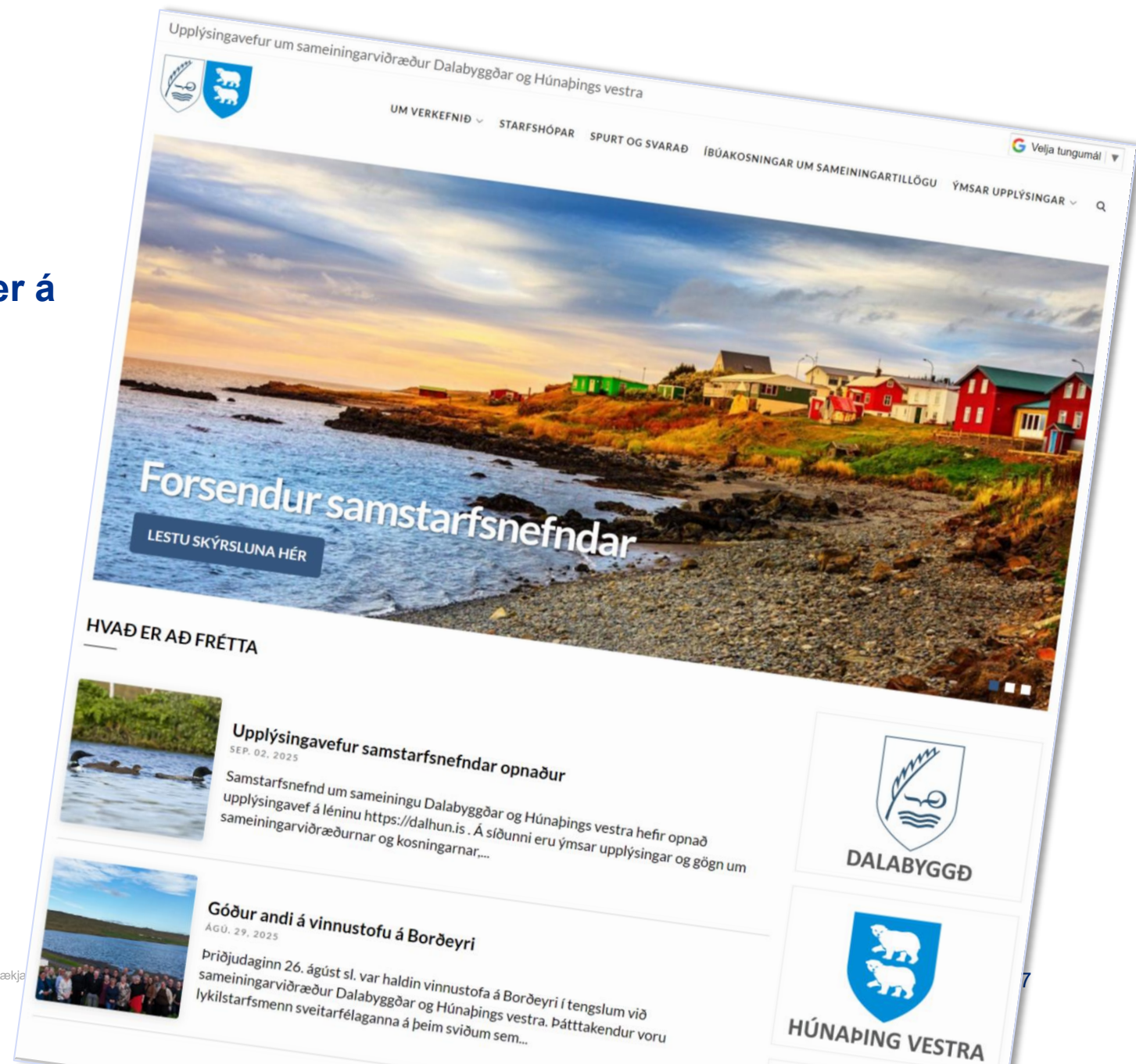
Samstarfsnefnd hefur skilað álitinu til sveitarstjórnanna og ákveðið hefur verið að íbúakosningar um tillögu um sameiningu fari fram 28. nóvember til 13. desember nk. Verði sameiningin samþykkt verður skipuð undirbúningsstjórn til að undirbúa gildistöku nýs sveitarfélags. Fyrsta sveitarstjórn sameinaðs sveitarfélags tæki til starfa eftir sveitarstjórnarkosningar í maí 2026.

Um verkefnið

<https://dalhun.is>

Upplýsingavefur samstarfsnefndar er á <http://dalhun.is>. Þar er að finna ítarlegar upplýsingar um ferlið og framvindu viðræðnanna.

02

Álit samstarfsnefndar og niðurstöður

Álit samstarfsnefndar

Dalabyggð og Húnaþing vestra eru lík að landkostum, íbúasamsetningu, búsetumynstri og atvinnulífi. Við sameiningu sveitarfélaganna yrði að mati nefndarinnar til öflugra sveitarfélag með sterkari stjórnsýslu, faglegri þjónustu og meiri slagkraft í hagsmunagæslu til að byggja upp innviði og auka fjölbreytni í atvinnulífi eins og sjá má í greiningargögnum samstarfsnefndar. Nefndin telur að sameining myndi stuðla að aukinni byggðafestu og auka aðdráttarafl fyrir nýja íbúa og starfsmenn. Helstu áskoranir sameinaðs sveitarfélags væru að tryggja jafnt þjónustustig, viðhalda staðbundnum sérkennum og tryggja að íbúar upplifi áfram nálægð og öryggi í þjónustu. Nefndin telur að mæta megi þeim áskorunum og leggur áherslu á að t.a.m. verði Húnvetningar áfram Húnvetningar og Dalamenn áfram Dalamenn þótt stjórnsýslueiningarnar tvær sameinist.

Fjárhagur sameinaðs sveitarfélags yrði sterkur og fjárfestingargeta þess betri en hjá sveitarfélögun um hvoru um sig. Sérstök sameiningarframlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga á næstu árum myndu auka svigrúm til fjárfestinga í sameinuðu sveitarfélagi, minnka þörf á lántöku og lækka fjármagnskostnað. Jafnframt hefur verið kynnt að reglubundin framlög Jöfnunarsjóðs munu hækka í sameinuðu sveitarfélagi ef af verður.

Það er samdóma álit samstarfsnefndar um sameiningu Dalabyggðar og Húnaþings vestra að sameining væri framfaraskref fyrir sveitarfélögin og íbúa þeirra.

Ábendingar til sveitarstjórna

- að hluti þess svigrúms sem skapast í rekstrinum við sameiningu verði nýttur til að jafna gjöld niður á við þannig að sameiningin verði íbúum til hagsbóta.

- að jafnræðis verði gætt í þjónustu og mótuð þjónustustefna þar sem fram koma markmið um þjónustustig og jafnt aðgengi íbúa að þjónustu og stjórnsýslu.

- að tekið verði tillit til vilja íbúa til að halda í þær starfsstöðvar sem til staðar eru.

- að kannaðir verði kostir heimastjórna eða annarra viðlíka lausna til að tryggja frekari áhrif íbúa á nærbjónustu.

Líkleg áhrif sameiningar

Samfélag

- Íbúafjöldi yfir lágmarksviðmiðum sveitarstjórnarlaga.
- Stærri samfélag – hluti af stærri heild.

Stjórnsýsla

- Færri fulltrúar í nefndum og ráðum.
- Sparnaður í yfirstjórn sem nýtist í bætta þjónustu og faglegri stjórnsýslu.
- Aukinn slagkraftur í hagsmunagæslu gagnvart ríki og öðrum hagsmunaaðilum.
- Aukin fjarlægð á milli íbúa og kjörinna fulltrúa.
- Fleiri íbúar til að deila hlutverkum í nefndum, ráðum og stjórnnum.
- Svigrúm til að bæta starfsaðstæður sveitarstjórnarfólks.

Þjónusta

- Svigrúm til að veita faglegri og betri þjónustu.
- Möguleiki á að veita þjónustu á eigin vegum sem nú er veitt í samstarfi við önnur sveitarfélög.
- Faglegra starfsumhverfi fyrir starfsmenn sem í dag eru einyrkjar.
- Svigrúm til að ráða fleiri starfsmenn með sérfræðimenntun.
- Aukin fjarlægð á milli staða kallar á aukna sjálþjónustu og rafræn samskipti.

Fjárhagur

- Framlög Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga hækka um 77 m.kr. árlega.
- Sameinað sveitarfélag fengi um 700 m.kr. í sameiningar-framlög á 7 árum m.v. áætlanir ársins 2025*.
- Lægri vaxtakostnaður.
- Aukið svigrúm til fjárfestinga.
- Aukið svigrúm til að veita þjónustu.
- Hagræðing í rekstri tölvukerfa, endurskoðun, ársreikningagerð og uppgjörum.

*Áætlun á grundvelli útkomuspár ársins 2025. Byggðaframlag byggist á forsendum ársins 2024.

03

Sameining sveitarfélaga

Hvers vegna sameiningarviðræður?

Stefna stjórnvalda

Stefna stjórnvalda er að stuðla að aukinni sjálfbærni sveitarfélaga. Í því skyni er stefnt að því að ekkert sveitarfélag verði undir 1000 íbúum. Sveitarfélögum undir því marki eftir sveitarstjórnarkosningar 2026 er gert að hefja viðræður um sameiningu eða skila álitum þar sem gerð er grein fyrir getu sveitarfélagsins til að sinna lögbundnum verkefnum og tækifærum sem felast í sameiningu við önnur sveitarfélög.

Vaxandi kröfur til sveitarfélaga

Lagakröfur varðandi skyldur sveitarfélaga eru alltaf að aukast, bæði varðandi verkefni og þær formkröfur sem gerðar eru í stjórnsýslu. Dæmi um slíkar kröfur eru kröfur varðandi sorphirðu og brunavarnir. Jafnframt eru vaxandi kröfur um upplýsingagjöf, málsmeðferð, skjalavistun og ábyrgð fjármálastjórn.

Aukin áhersla á sjálfbærni

Vaxandi áhersla er á að sveitarfélög séu sjálfbær í fjárhagslegu, félagslegu og umhverfislegu tilliti. Stærri sveitarfélög eru líklegri til að geta veitt nauðsynlega þjónustu og staðið undir kostnaði við veitingu hennar en minni sveitarfélög.

Kröfur íbúa til þjónustu

Íbúar hafa betra aðgengi að upplýsingum en áður, þekkja betur rétt sinn og gera meiri kröfur. Þeir bera þjónustu síns sveitarfélags saman við þjónustu annarra sveitarfélaga og vilja sambærilega þjónustu ef hún er betri.

Sameiginlegir hagsmunir

Sameiginlegir hagsmunir og góð reynsla af samstarfi sveitarfélaga í byggðasamlögum og öðrum samstarfsverkefnum leiðir oft til þess að sveitarstjórnarfolk skoðar sameiningu. Samstarfsverkefnum fylgir oft kostnaður og það hallar á lýðræðið þegar ákvörðunarvald er fært til byggðasamlags eða annars sveitarfélags.

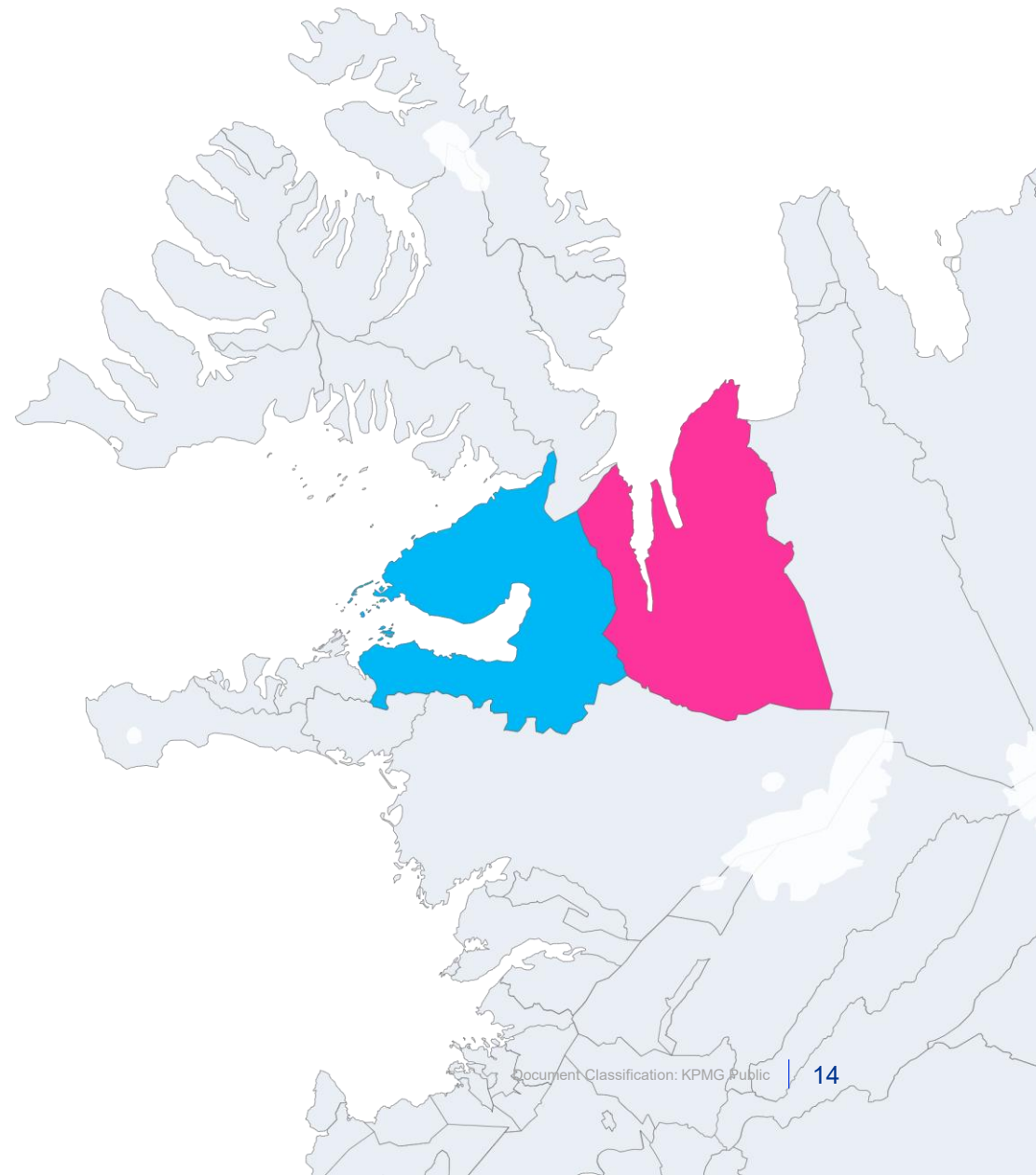
Erfitt að manna hlutverk

Minnkandi áhugi á sveitarstjórnarmálum og þátttöku í nefndarstörfum gerir sveitarstjórnnum minni sveitarfélaga erfitt fyrir að manna nefndir og hlutverk fulltrúa sveitarfélagsins í samstarfsnefndum og stjórnunum félaga. Stærri sveitarfélög geta boðið sveitarstjórnarfolki upp á betri starfsaðstæður en minni sveitarfélög.

Lágmarksíbúafjöldi sveitarfélags

Viðmið um íbúafjölda í sveitarfélögum

- Í sveitarstjórnarlögum er markið sett á að íbúar í hverju sveitarfélagi verði ekki færri en 1.000.
- Markmiðið er sett fram með áherslu á að fjölmenn sveitarfélög eigi auðveldara með að veita íbúum sínum lögbundna þjónustu en fámenn sveitarfélög. Einnig eru fjölmennari sveitarfélög talin líklegri til að geta staðið undir sjálfbærri starfsemi en fámennari sveitarfélög.
- Með lögbundinni þjónustu er átt við þjónustupætti á borð við rekstur grunnskóla, félagsþjónustu og þjónustu við fatlað fólk.
- Sveitarfélögum með undir 1.000 íbúa hefur verið falið að hefja formlegar sameiningarviðræður eða skila álit til innviðaráðuneytisins um getu sveitarfélagsins til að veita þjónustu og kosti sameiningar við annað eða önnur sveitarfélög.

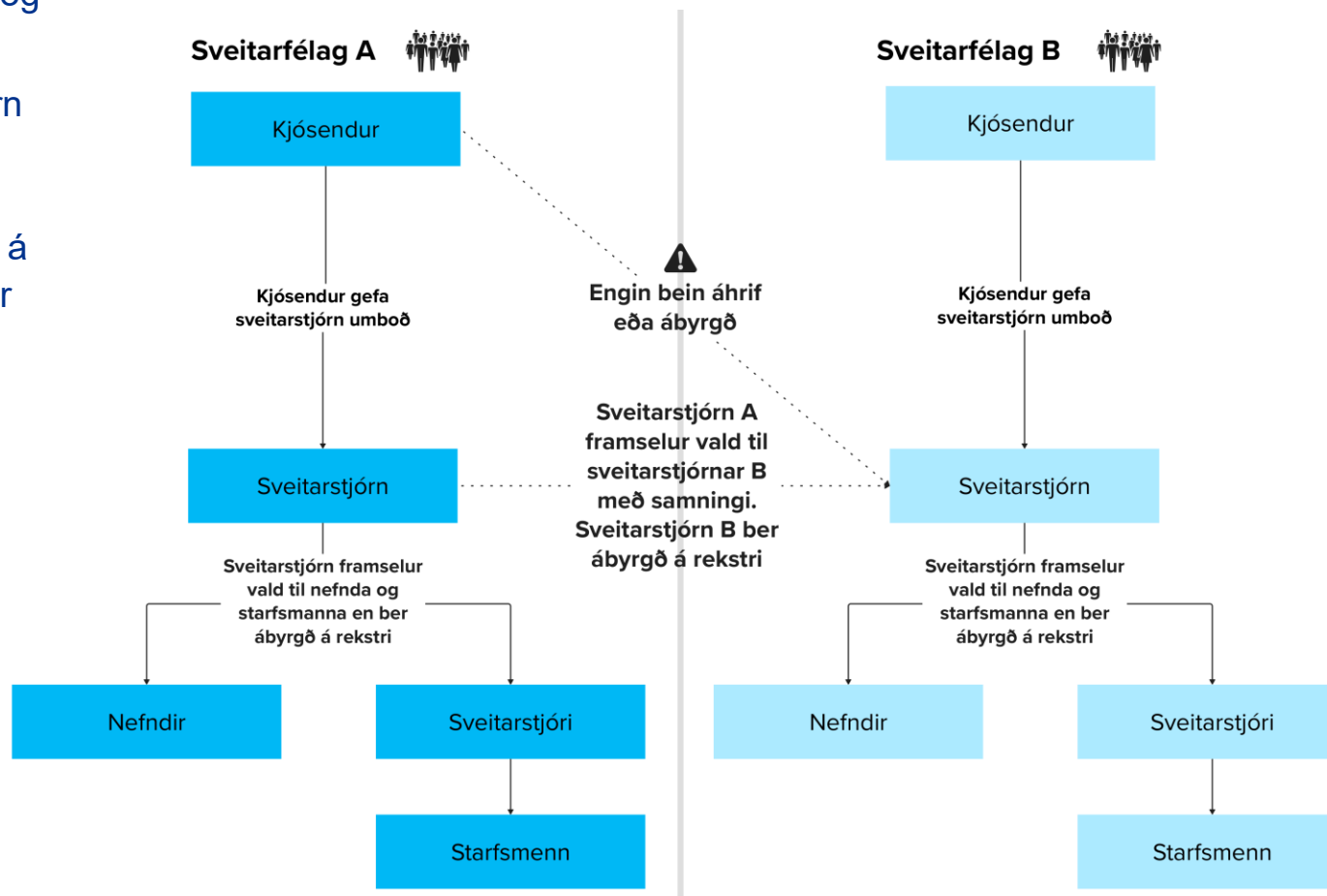

Umboðskeðjan

Sambandið á milli kjósenda, pólitískra fulltrúa og starfsmanna er gjarnan kallað umboðskeðja.

Þegar sveitarstjórn semur við aðra sveitarstjórn um að veita þjónustu felst oftast í því framsal valds til ákvörðunartöku, t.d. um reglur og fjárveitingar. Kjósendur hafa þá ekki bein áhrif á það hver tekur ákvarðanir sem varða þá. Þá er talað um að umboðskeðjan sé rofin.

Myndin sýnir rof í umboðskeðju þar sem sveitarfélag B veitir íbúum sveitarfélags A þjónustu samkvæmt þjónustusamningi.

Ferli sameiningarviðræðna

Könnunarviðræður

Janúar – apríl 2025

Verkefnisstjórn metur hvort ástæða sé til að taka upp formlegar viðræður á milli sveitarfélaganna

Ákvörðun um viðræður

Júní 2025

Sveitarstjórnir ákveða að taka upp formlegar viðræður og skipa samstarfsnefnd um sameiningu.

Tillögugerð og álit

Júní 2025 – október 2025

Samstarfsnefnd vinnur að álit og undirbúningi atkvæðagreiðslu. Stöðumat og greining á fjárhag sveitarfélaganna. Samráð er haft við íbúa, starfsfólk og hagaðila eftir þörfum.

Kynning

Nóvember 2025

Samstarfsnefnd kynnir álit sitt á áhrifum sameiningar og framtíðarsýn fyrir sameinað sveitarfélag fyrir íbúum.

Sameiningarkosning

Nóvember-desember 2025

Íbúar kjósa um sameiningartillögu 28. nóvember – 13. desember. Einfaldur meirihluti þeirra sem greiða atkvæði ræður niðurstöðunni, sem er bindandi.

Undirbúningur

Desember 2025 – maí 2026

Ef sameiningin er samþykkt er skipuð undirbúningsstjórn sem vinnur að undirbúningi gildistöku og innleiðingu.

Gildistaka

Júní 2026

Sameining tekur gildi þegar ný sveitarstjórn tekur við stjórn sveitarfélagsins, 15 dögum eftir sveitarstjórnarkosningar.

04

Samráõ

Niðurstöður starfshópa

Dalabyggð og Húnaþing vestra eru lík að landkostum, íbúasamsetningu, búsetumynstri og atvinnulífi. Tækifæri liggja í aukinni matvælaframleiðslu, aukinni fjölbreytni í atvinnulífi, hagræðingu í stjórnsýslu og bættu aðgengi að sérfræðingum í þjónustu sveitarfélagsins.

Byggðapróun	Rekstur
Skólar, frístundir og lýðheilsa	Velferðarmál

Kostir sameiningar

- öflugt sveitarfélag með sterkan fjárhag og stjórnsýslu
- faglegri þjónusta
- meiri slagkraftur í hagsmunagæslu til að byggja upp innviði og auka fjölbreytni í atvinnulífi.
- aukið aðdráttarafl fyrir nýja íbúa og starfsmenn.

Áskoranir við sameiningu

- að tryggja jafnt þjónustustig
- viðhalda staðbundnum sérkennum
- tryggja nálægð og öryggi í þjónustu

Íbúafundur 8. og 9. apríl 2025

Haldnir voru íbúafundir í Dalabúð í Búðardal þann 8. apríl og í Félagsheimilinu á Hvammstanga þann 9. apríl þar sem staða viðræðna var kynnt og leitað eftir sjónarmiðum íbúa. Fundirnir voru vel sóttir og þóttu heppnast vel.

Þrjár spurningar voru lagðar fyrir þátttakendur:

1. Hvaða tækifæri felast í sameiningu?
2. Hverjar eru áskoranirnar við sameiningu?
3. Hvað viljum við alls ekki missa?

Þeir íbúar sem mættu á fundina voru almennt hlynntir því að skoða kosti og ókosti sameiningar fyrir íbúa.

Helstu sjónarmið um sameiningu

Væntingar

- Hagræðing og bætt nýting
- Bætt þjónusta
- Sterkari rödd í hagsmunabaráttu, t.d. varðandi innviði og opinber störf
- Ráðum eigin framtíð

Áhyggjur

- Missir þjónustu og starfa við hagræðingu
- Fjarlægari og ópersónulegri stjórnsýsla
- Togstreita á milli samfélaga
- Of miklar væntingar um samlegð

Tækifæri

- Aukin sérhæfing í þjónustu
- Snúa við fólksfækkun
- Sterkara samfélag
- Fleiri og fjölbreyttari störf

Hvað þarf að tryggja

- Betri samgöngur
- Að þjónusta haldist og batni
- Byggja upp traust og samstöðu
- Fyrirbyggja togstreitu og jaðarsvæðavanda

Íbúafundir 14. og 15. október 2025

Hvernig má útfæra þjónustu í sameinuðu sveitarfélagi?

Jafnræði

Samgöngur

Þjónustustig

Sérfræðipekking

Áhrif íbúa

1. Jafnræði íbúa til þjónustu verði tryggt
2. Þjónusta verði aðgengileg öllum á svæðinu
3. Ekki verði skerðing á þjónustu við sameiningu
4. Starfsstöðvar verði á hvoru svæði: s.s. stjórnsýsla, félags- og öldrunarþjónusta
5. Fræðslumál verði samræmd

1. Bættar samgöngur eru lykilþáttur í jöfnum tækifærum til þjónustu, atvinnu og samfélagsþátttöku
2. Bæta þarf samgönguinnviði milli byggðarlaga
3. Samræmd þjónusta: s.s. snjómokstur

1. Fjármunir, verkefni dreifist jafnt á svæðinu
2. Skýr viðmið um þjónustustig
3. Stefnumótun í fjárhags- og framkvæmda-áætlunum tryggi jafnvægi á milli svæða

1. Sameining geti skapað aukna sérhæfingu og sérþekkingu innan stjórnsýslu og þjónustu til íbúa
2. Aukin sérfræðipekking t.d. í félags- og skólaþjónustu
3. Tryggja þarf gæði þjónustu án þess að missa nálægð og persónulega þjónustu

1. Íbúasamráð: reglulegir íbúafundir
2. Heimastjórn: til þess að tryggja jafnræði í þjónustu á öllu svæðinu
3. Regluleg upplýsingamiðlun til íbúa
4. Aukin þátttaka íbúa í stefnumótun: s.s. þjónustustefnu

Íbúafundir 14. og 15. október 2025

Hvernig á stjórnsýslan að vera í sameinuðu sveitarfélagi?

Skilvirkni

1. Sameining má ekki leiða til flókins stjórnkerfis eða mikils fjölda stjórnenda
2. Mikilvægt að samræma verklag á milli svæða
3. Tryggja jafnræði í ákvarðanatöku
4. Tækifæri til notkunar fjarfundabúnaðar
5. Hagræðing í rekstri við sameiningu

Starfsstöðvar

1. Starfsstöðvar á báðum stöðum, með raunveruleg verkefni og ábyrgð
2. Sveitarstjóri eða stjórnendur hafi reglulegan viðverutíma á báðum stöðum
3. Íbúar geti sinnt erindum á báðum stöðum
4. Starfsstöðvar geti unnið saman í teymum sem þjónusti allt svæðið

Stjórnskipulag

1. Dreifing verkefna og starfa á svæðinu: m.a. til að stuðla að atvinnuöryggi og byggðarþróun
2. Áhyggjur að sameining leiði til þess að ákveðin svæði verði útundan
3. Huga að því að sameining verði til eflingar ekki skerðingar á áhrifum minni svæða

Samfélag

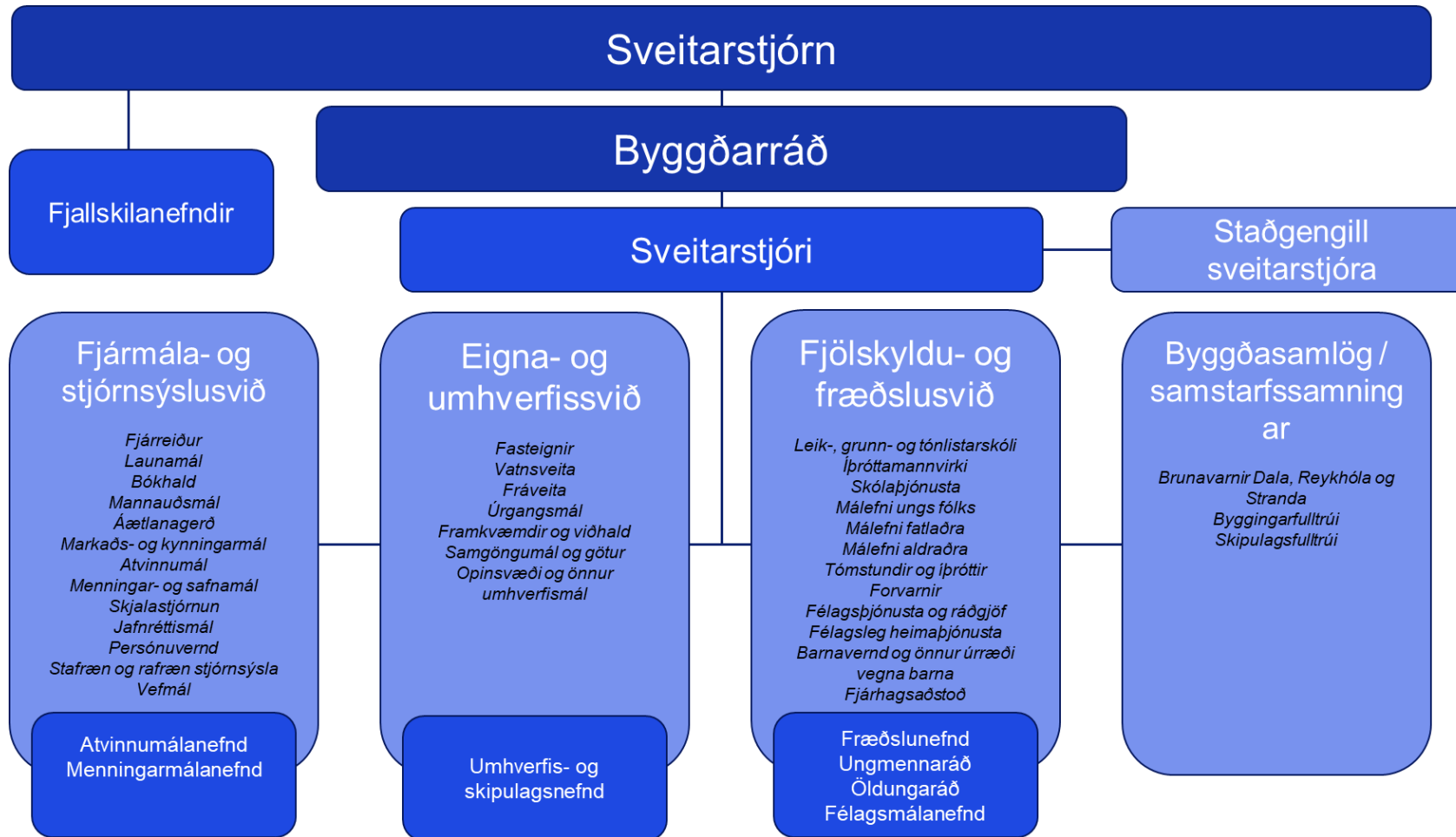
1. Halda í sérstöðu og menningu svæðanna
2. Byggja upp samstöðu í samfélaginu
3. Samfélagsleg heild

Íbúalýðræði og upplýsingagjöf

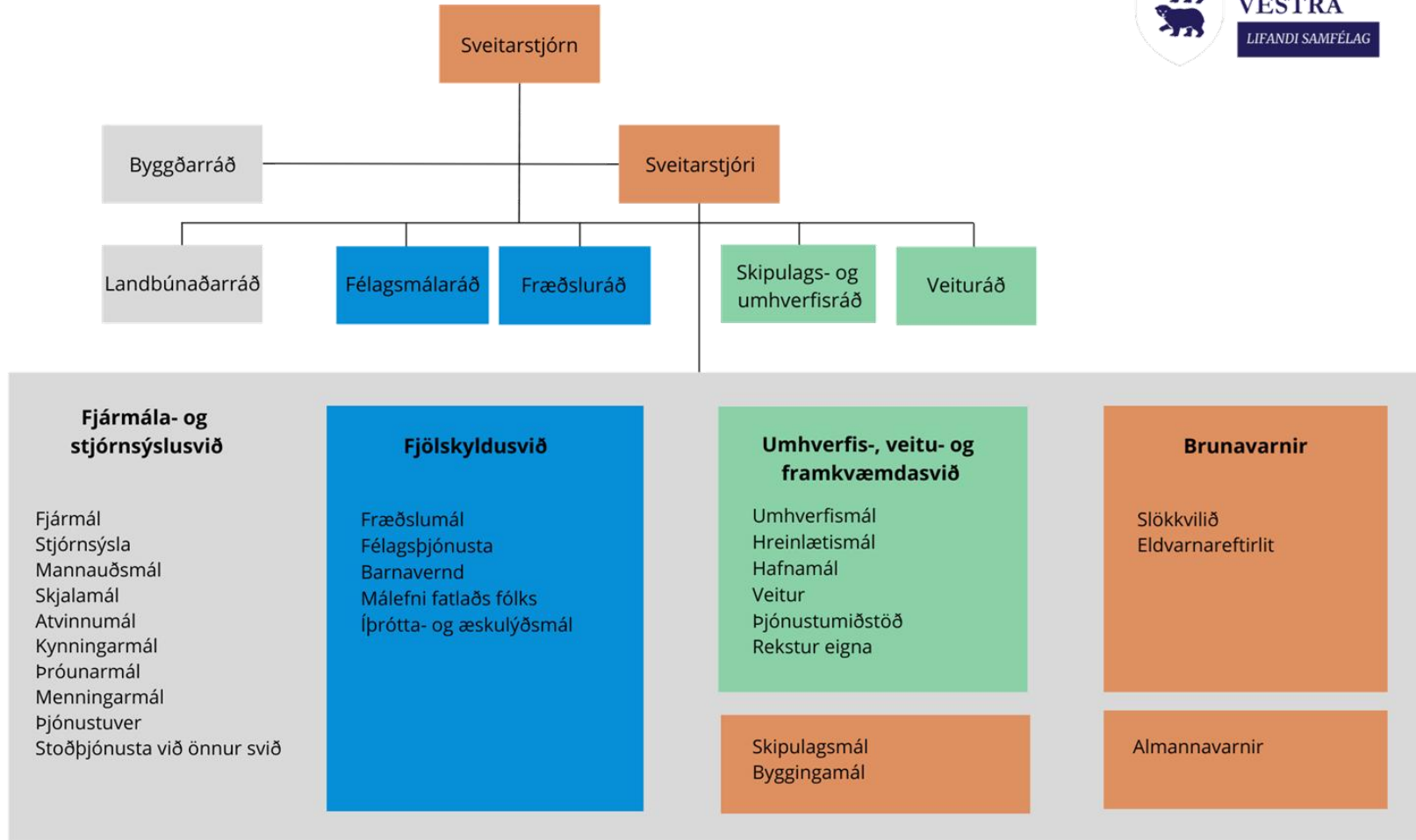
1. Heimastjórn sem leið til að tryggja áhrif íbúa á nærumhverfi
2. Íbúasamráð: s.s. reglulegir íbúafundir
3. Styrkja stafræna innleiðingu: rafræn stjórnsýsla í samskiptum við íbúa
4. Upplýsingagjöf til íbúa: fréttabréf og fundir

05

Stjórnskipulag og stjórnsýsla

Skipurit Húnaþings vestra

Fulltrúar í nefndum, ráðum og stjórnnum

Samanlagt skipa sveitarfélögin um 170 fulltrúa í nefndir, ráð og stjórnir, auk 22 fulltrúa á aðalfundi og í fulltrúaráðum.

	Nefndir og notendaráð	Stjórnir og undirnefndir	Fulltrúar í samstarfsnefndum o.fl.
Dalabyggð	Byggðaráð Sveitarstjórn Atvinnumálanefnd Félagsmálanefnd Fræðslunefnd Kjörstjórn Menningarmálanefnd Umhverfis- og skipulagsnefnd Ungmennaráð Öldungaráð Dalabyggðar og Reykhólahrepps	Fjallskilanefnd Fellsstrandar Fjallskilanefnd Hvammssveitar Fjallskilanefnd Laxárdals Fjallskilanefnd Saurbæjar Fjallskilanefnd Skarðsstrandar Fjallskilanefnd Skógarstrandar Fjallskilanefnd Suðurdala Dalagisting ehf. (stjórn) Dalaveitur ehf. (stjórn) Fasteignafélagið Hvammur ehf. Fóðuriðjan Ólafsdal ehf. (stjórn) Menningar- og framfarasjóður Dalasýslu Minningarsjóður Finns Jónssonar frá Geirmundarstöðum Minningarsjóður Ólafs Finnssonar og Guðrúnar Tómasdóttur á Fellsenda Minningarsjóður Péturs T. Oddssonar prófests í Hvammi	Almannavarnanefnd Vesturlands Breiðafjarðarnefnd Byggðasamlag um Brunavarnir Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar Heilbrigðisnefnd Vesturlands Sorpurðun Vesturlands Stjórn Samtaka sveitarfélaga á Vesturlandi Svæðisskipulagsnefnd Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar Dalagisting ehf. (aðalfundur) Dalaveitur ehf. (aðalfundur) Fasteignafélagið Hvammur ehf. (aðalfundur) Fjölbrautaskóli Vesturlands (fulltrúaráð) Fóðuriðjan Ólafsdal ehf. (aðalfundur) Fulltrúar á aðalfundi SSV Fulltrúaráð Eignarhaldsfélags Brunabótafélags Íslands Heilbrigðiseftirlit Vesturlands (aðalfundur) Landsþing Sambands íslenskra sveitarfélaga Veiðifélag Laxár í Hvammssveit (aðalfundur) Veiðifélag Laxdæla (aðalfundur)
Húnaþing vestra	Byggðaráð Sveitarstjórn Félagsmálaráð Fræðsluráð Kjörstjórn Landbúnaðarráð Skipulags- og umhverfisráð Veituráð Ungmennaráð Öldungaráð Húnaþings vestra	Fjallskilastjórn Hrútafirði að austan Fjallskilastjórn Hrútafirði að vestan Fjallskilastjórn Miðfirði Fjallskilastjórn Vatnsnesi Fjallskilastjórn Vesturhópi Fjallskilastjórn Víðidal Stjórn Byggðasafns Húnavetninga og Strandamanna Stjórn Félags áhugamanna um endurbyggingu Riishúss Stjórn Náttúrustofu Norðurlands vestra Stjórn Reykjaeigna Stjórn Verslunarmínjasafns á Hvammstanga Húsnefnd Félagsheimilisins Ásbyrgi Húsnefnd Félagsheimilisins Víðihlíð Stjórn Jarðasjóðs Vestur-Húnavatnssýslu	Almannavarnanefnd Húnavatnssýslna Heilbrigðisnefnd Norðurlands vestra Samráðshópur í málefnum fatlaðs fólks Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vestra (stjórn) Umdæmisráð barnaverndar Eignarhaldsfélagsins Brunabótafélags Íslands Framkvæmdaráð samnings um rekstur barnaverndarþjónustu Framkvæmdaráð samnings um þjónustusvæði um þjónustu við fatlað fólk Fulltrúaráð Farskóla Norðurlands vestra Landsþing Sambands íslenskra sveitarfélaga Þing SSNV

06

Fyrirkomulag þjónustu

Þjónusta Dalabyggðar

Fræðslumál og frístundir

Auðarskóli

- Leikskóli
- Grunnskóli
- Tónlistarskóli
- Mötuneyti

Íþróttamiðstöð í Búðardal
- í byggingu

Félagsþjónusta

Félagsleg liðveisla

Félagsleg ráðgjöf

Fjárhagsaðstoð

Heimaþjónusta

Félagslegar leiguíbúðir

Móttaka nýbúa

Barnavernd

Málefni fatlaðs fólks

Menningarmál

Byggðasafn Dalamanna

Héraðsbókasafn Dalasýslu

Héraðsskjalasafn Dalasýslu

Listasafn Dalasýslu

Félagsheimili:

- Dalabúð, Búðardal
- Vínlandssetrið Leifsbúð
- Tjarnarlundur í Saurbæ

Stjórnsýsla og rekstur

Skrifstofa/stjórnsýsla

- Yfirstjórn
- Fjármál og skjalamál
- Skipulagsmál
- Byggingarmál (samstarf)

Áhaldahús

Brunavarnir (samstarf)

Tjaldsvæði

Nýsköpunar- og frumkvöðlasetur
Hafnir

- Smábátahöfnin í Búðardal
- Skarðsstöð á Skarðsströnd

Þjónusta Húnaþings vestra

Fræðslumál og frístundir

Grunnskóli Húnaþings vestra
Leikskólinn Ásgarður
Tónlistarskóli Húnaþings vestra
Námsverið á Hvammstanga
Skólabúðirnar Reykjaskóla
Dreifnám FNV
Íþróttamiðstöðin á Hvammstanga

- Sundlaug
- Íþróttahús
- Líkamsrækt

Kirkjuhvammsvöllur

Félagsþjónusta

Félagsleg liðveisla
Félagsleg ráðgjöf
Fjárhagsaðstoð
Heimaþjónusta
Félagslegar leiguíbúðir
Móttaka nýbúa

Menningarmál og atvinnumál

Héraðsskjalasafn Vestur-
Húnavatnssýslu
Bókasafn Húnaþings vestra
Félagsheimilið Hvammstanga
Byggðasafn Húnavetninga og
Strandamanna
Selasetur Íslands
Tæknismiðja (FabLab)
Tjaldsvæði

Stjórnsýsla og rekstur

Skrifstofa/stjórnsýsla

- Yfirstjórn
- Fjármál og skjalamál
- Skipulagsmál
- Byggingarmál

Áhaldahús

- Þjónustumiðstöð
- Hitaveita
- Vatnsveita
- Fráveita
- Hvammstangahöfn

Brunavarnir Húnaþings vestra

Þjónustusamningar sveitarfélaganna

Bæði Dalabyggð og Húnaþing vestra hafa gert samninga við önnur sveitarfélög um að þau sjái um ákveðna þjónustu við íbúa þeirra, sem sveitarfélögunum ber að veita. Með samningnum framselja sveitarfélögin vald til töku ákvarðana til sveitarstjórnar þess sveitarfélags sem veitir viðkomandi þjónustu.

Samningarnir ná til eftirtalinna verkefna:

Dalabyggð:

- a) Samningur um við Strandabyggð um þjónustu byggingarfulltrúa.

Húnaþing vestra:

- a) Samningur við Skagafjörð um rekstur barnaverndarþjónustu á Mið-Norðurlandi
- b) Samningur við Skagafjörð um rekstur þjónustusvæðis um þjónustu við fatlað fólk.

Samstarfsverkefni

Ekki er mikil hefð fyrir samstarfi á milli sveitarfélaganna enda tilheyra sveitarfélögin hvort sínum landshlutanum. Sveitarfélögin eru aðilar að eftirfarandi samstarfsverkefnum, auk aðildar að Sambandi íslenskra sveitarfélaga

Dalabyggð

- Samtök sveitarfélaga á Vesturlandi (SSV)
- Umdæmisráð barnaverndar
- Almannavarnanefnd Vesturlands
- Heilbrigðisnefnd Vesturlands
- Breiðafjarðarnefnd
- Byggðasamlag um Brunavarnir Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar
- Sorpurðun Vesturlands hf.
- Svæðisskipulagsnefnd Dalabyggðar, Reykhólahrepps og Strandabyggðar
- Byggingarfulltrúi Árneshrepps, Dalabyggðar, Strandabyggðar, Kaldrananeshrepps og Reykhólahrepps (Strandabyggð er leiðandi sveitarfélag)

Húnaþing vestra

- Samtök sveitarfélaga á Norðurlandi vestra (SSNV)
- Samningur við um rekstur barnaverndarþjónustu á Mið-Norðurlandi (Skagafjörður er leiðandi sveitarfélag)
- Umdæmisráð barnaverndar
- Almannavarnanefnd Húnavatnssýslna
- Heilbrigðisnefnd Norðurlands vestra
- Samningur við um rekstur þjónustusvæðis um þjónustu við fatlað fólk (Skagafjörður er leiðandi sveitarfélag)
- Byggðasafn Húnavetninga og Strandamanna (Húnaþing vestra er leiðandi sveitarfélag)

07

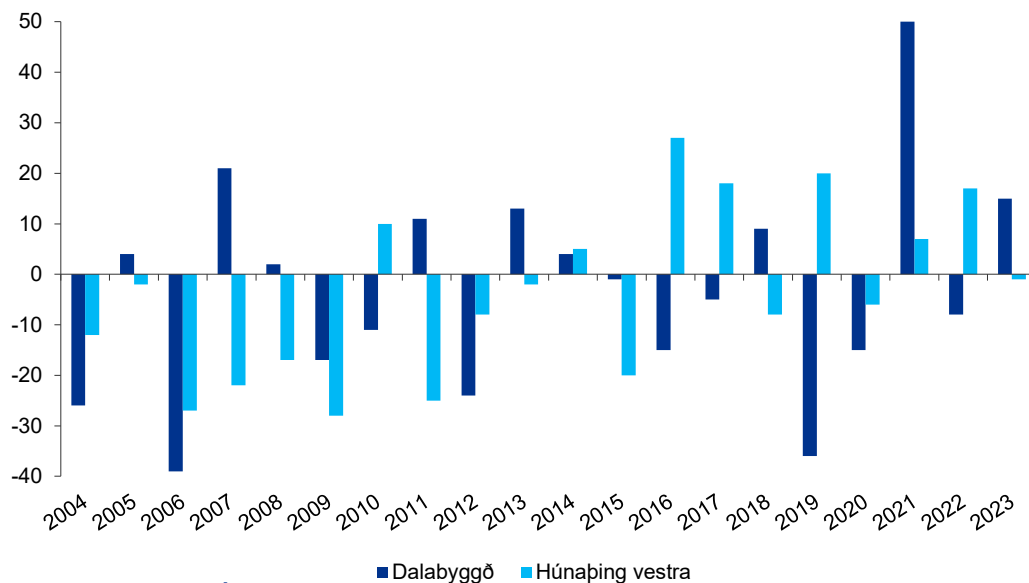
Lýðfræði

Íbúar sveitarfélaganna voru samanlagt 1.848 í upphafi árs 2025. Þar af bjuggu 645 í Dalabyggð og 1.203 í Húnaþingi vestra.

Kynjahlutfallið er jafnt í Húnaþingi vestra. Karlar eru 53% íbúa Dalabyggpar og konur eru 47%

Í báðum sveitarfélögum eru brottfluttir íbúar fleiri en aðfluttir á tímabilinu frá 2004-2023.

Aðfluttir umfram brottflutta 2004-2023

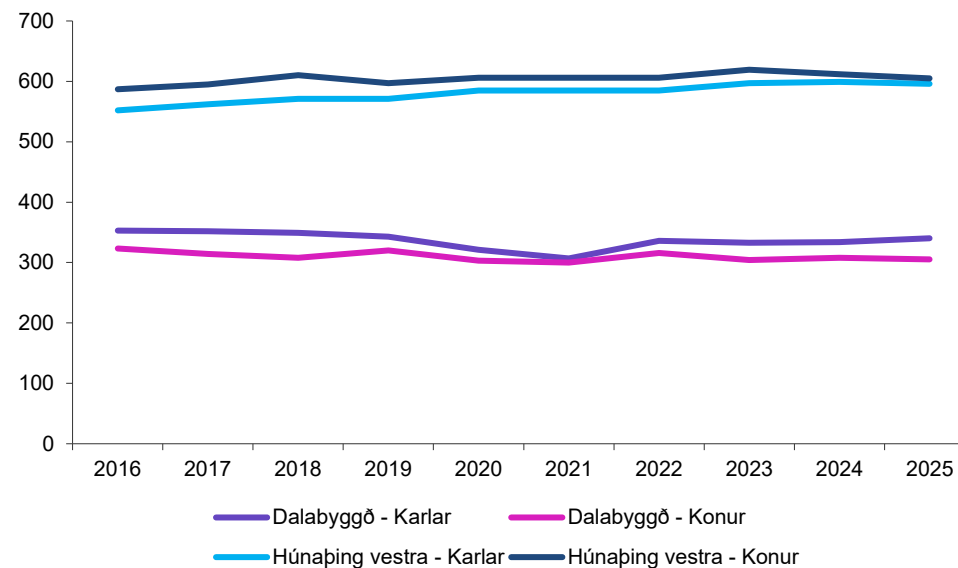

Heimild: Hagstofa Íslands

Íbúafjöldi 1. janúar 2025

Dalabyggð	645
Húnaþing vestra	1.203
Samtals	1.848

Kynjaskipting 2016-2025 (1. janúar)

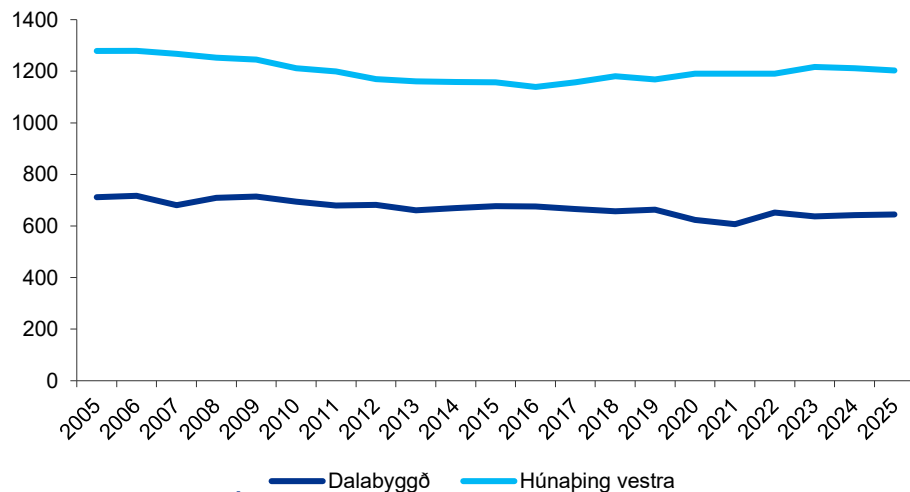

Íbúapróun frá 2005

Íbúar sveitarfélaganna voru samanlagt 1.848 í upphafi árs 2025. Þar af bjuggu 645 í Dalabyggð og 1.203 í Húnaþingi vestra.

Íbúum í Dalabyggð hefur fækkað um 72 frá árinu 2005 eða um 10%. Íbúum Húnaþings vestra hefur fækkað um 76 sem eru 6% íbúa. Á sama tíma hefur landsmönnum fjölgað um 95.867 eða um 33%.

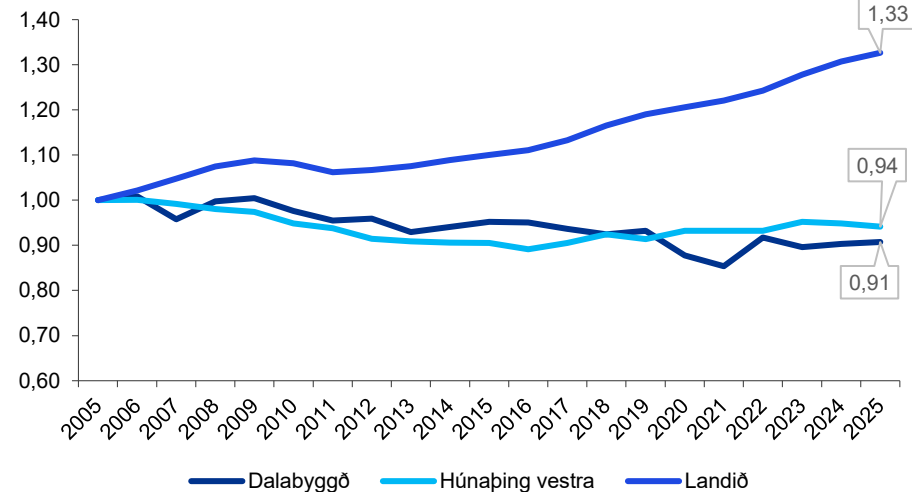
Íbúapróun

Heimild: Hagstofa Íslands

Íbúar Dalabyggðar voru 0,24% landsmanna árið 2005 og íbúar Húnaþings vestra 0,44%. Árið 2025 voru íbúar Dalabyggðar 0,17% landsmanna og íbúar Húnaþings vestra 0,31%.

Íbúavísitala m.v. 2005

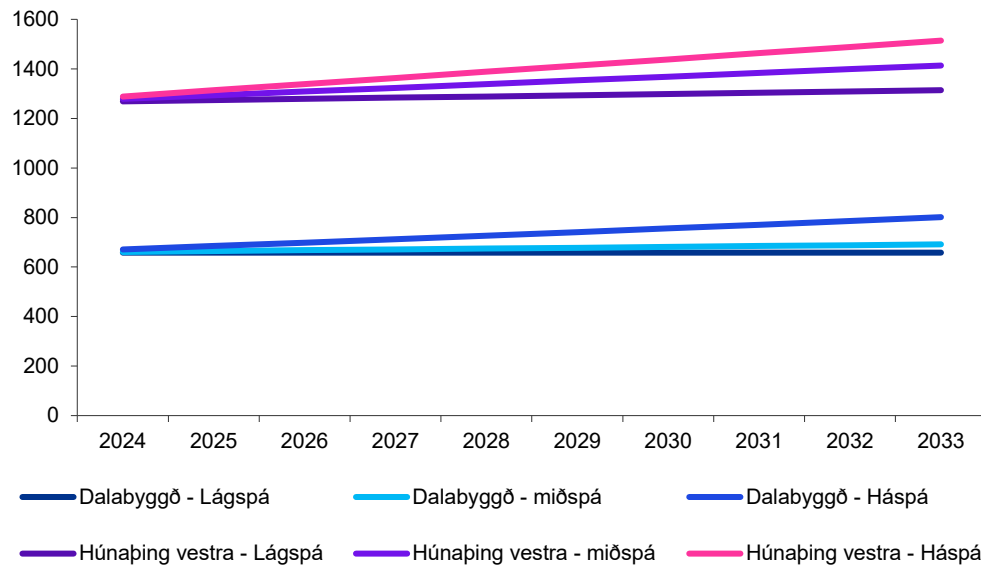

Mannfjöldaspá sveitarfélaganna

Í miðspám sveitarfélaganna um mannfjöldapróun í gildandi húsnæðisáætlunum er gert ráð fyrir að íbúum á svæðinu fjölgi um 1% fram til ársins 2033. Í lágspá Dalabyggðar er gert ráð fyrir að íbúafjöldi standi í stað en Húnaþing vestra gerir ráð fyrir að íbúum fjölgi um 5 á ári. Í háspá er gert ráð fyrir að íbúum fjölgi um 25 á ári í Húnaþingi vestra og um 15 í Dalabyggð að meðaltali. Samanlagt er gert ráð fyrir að íbúum fjölgi um 5-40 að meðaltali á ári á tímabilinu.

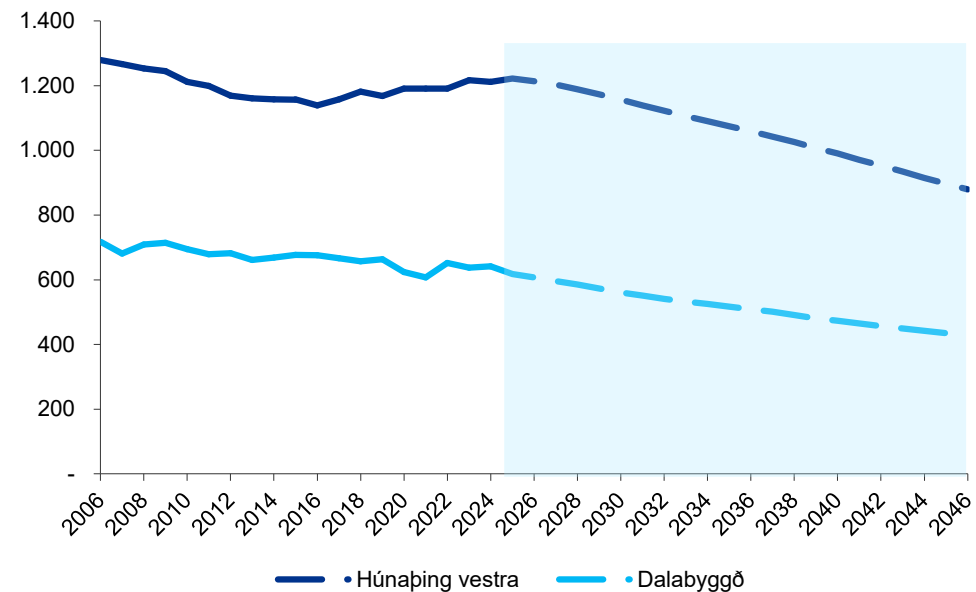
Í mannfjöldaspá Byggðastofnunar, sem byggð er á miðspá Hagstofu Íslands fram til ársins 2074, er gert ráð fyrir að íbúum á svæðinu fækki um 1-2% árlega.

Mannfjöldaspá samkvæmt húsnæðisáætlunum

Heimild: Húsnæðisáætlanir sveitarfélaganna fyrir 2024

Íbúapróun frá 2006-2024 og spá til 2046

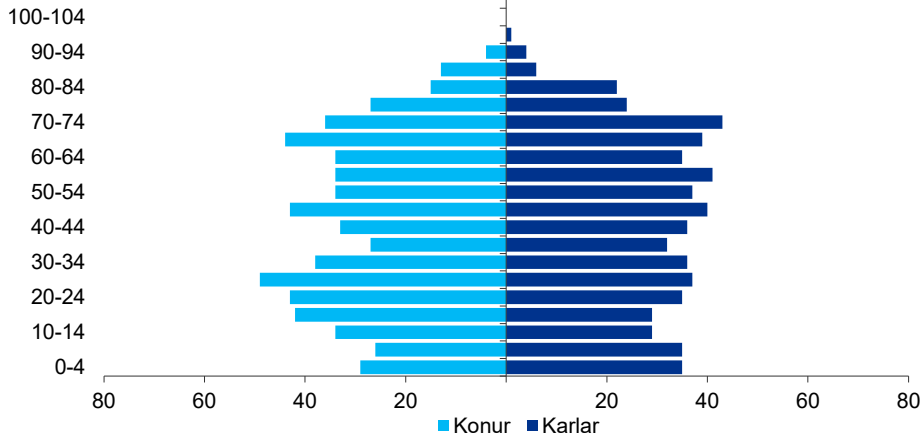

Heimild: Byggðastofnun

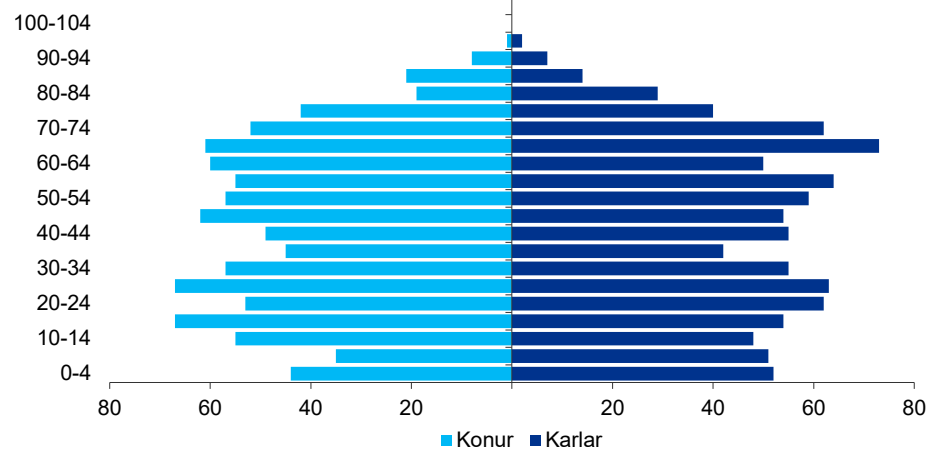
Aldurs- og kynjaskipting 2025

Karlar eru 53% íbúa í Dalabyggð og kynjahlutfallið er jafnt í Húnaþingi vestra. Karlar eru 51% íbúa í sameinuðu sveitarfélagi og konur 49%. Karlar eru 26 fleiri en konur á svæðinu. Tveir íbúar eru kynsegin.

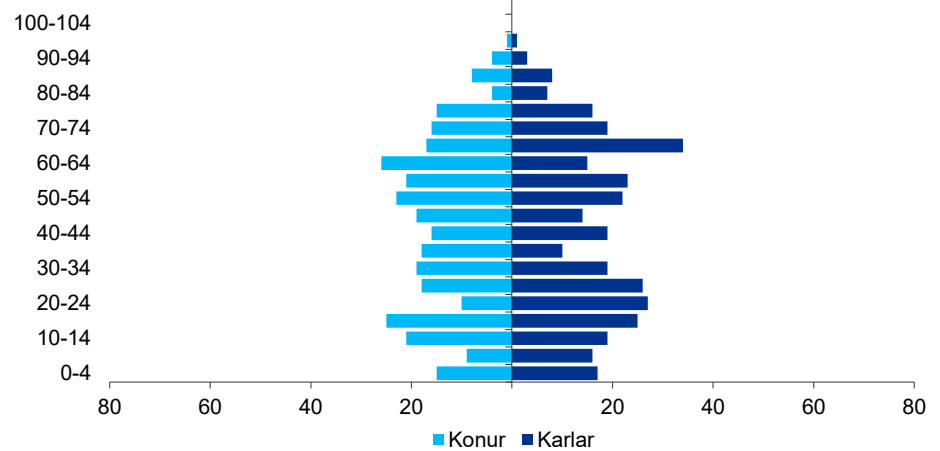
Húnaþing vestra 2025

Sameinað sveitarfélag 2025

Dalabyggð 2025

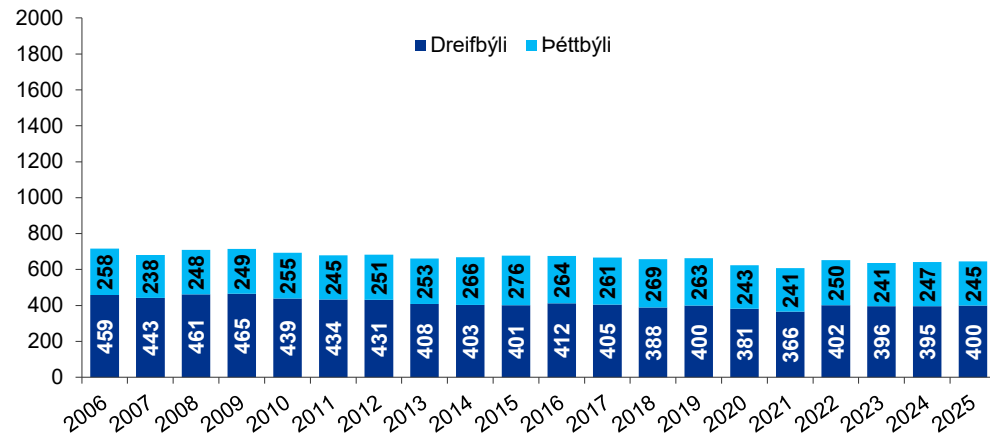

Heimild: Hagstofa Íslands

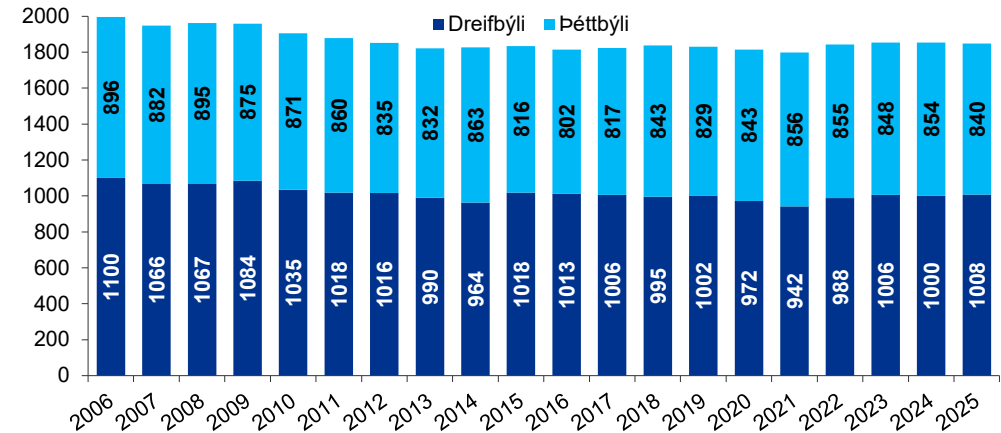
Dreifbýli og þéttbýli 2025

Bæði sveitarfélög eru dreifbýl en 51% íbúa í Húnaþingi vestra bjuggu í dreifbýli í byrjun árs 2025 og 62% íbúa í Dalabyggð. Samanlagt búa 1.008 manns í dreifbýli í sveitarfélögunum tveimur eða um 55% íbúa.

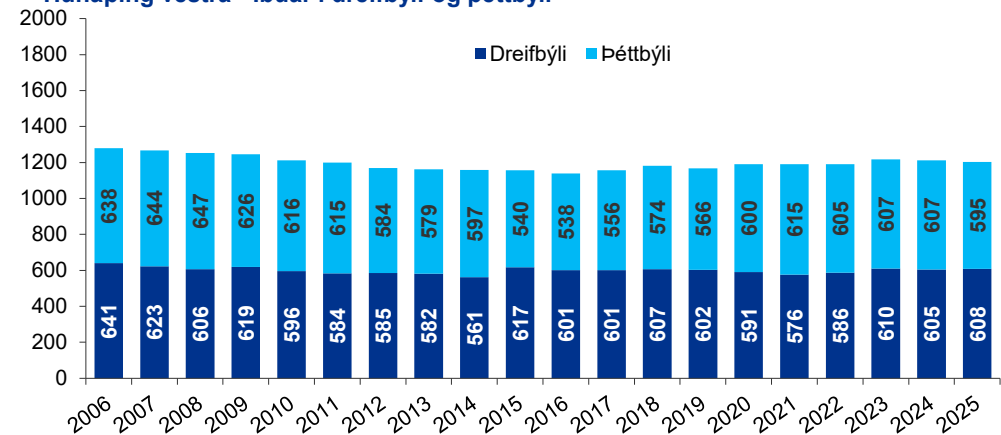
Dalabyggð - Íbúar í dreifbýli og þéttbýli

Sameinað sveitarfélag - Íbúar í dreifbýli og þéttbýli

Húnaþingi vestra - Íbúar í dreifbýli og þéttbýli

Heimild: Hagstofa Íslands

Lýðfræðilegir veikleikar 2023

Mæling á lýðfræðilegum veikleikum er aðferðafræði sem er byggð á Nordregio Demography vulnerability index. Mælikvarðinn mælir hvort sveitarfélag sé öflugur og sjálfbær vettvangur lýðræðislegrar starfsemi skv. þingsályktunartillögu um stefnumótandi áætlun í mállefnum sveitarfélaga fyrir árin 2019-2033 og aðgerðaráætlun fyrir árin 2019-2023.

Mælikvarði á lýðfræðilega veikleika er einn af þeim þáttum sem stjórnvöld nota til þess að meta sjálfbærni sveitarfélaga. Stefnan er að sveitarfélög á Íslandi verði öflugar og sjálfbærar staðbundnar stjórnsýslueiningar og verði því meginstoð velferðar íbúanna.

Lýðfræðilegir veikleikar			
	Veikleiki ef	Dalabyggð	Húnaþing vestra
Fæðingartíðni	<10,5	6,2	2,5
Dánartíðni	>8,9	10,7	5,8
Aðfluttir umfram brottflutta	<0	15	-1
Hlutfall 0-14 ára	<17,3%	15,3%	15,1%
Hlutfall 15-24 ára	<12,0%	13,9%	13,9%
Hlutfall 25-54 ára	<39,1%	33,3%	36,6%
Hlutfall 55-64 ára	>12,0%	14,8%	11,6%
Hlutfall eldri en 64 ára	>19,5%	22,7%	22,9%
Konur - Karlar	<0	-26	13
Fjöldi kvenna á móti körlum (15-64 ára)	<93	97	105
Fjöldi veikleika		7	5

Lýðfræðilegir veikleikar eru auðkenndir með feitletrun
Heimild: Greining KPMG og Hagstofan.

Dalabyggð

Lýðfræðilegir veikleikar Dalabyggðar eru sjö.

- Fæðingartíðni
- Dánartíðni
- Hlutfall 0-14 ára
- Hlutfall 25-54 ára
- Hlutfall 55-64 ára
- Hlutfall eldri en 64 ára
- Kynjahlutföll

Húnaþing vestra

Lýðfræðilegir veikleikar eru fimm hjá Húnaþingi vestra.

- Fæðingartíðni
- Aðfluttir umfram brottflutta
- Hlutfall 0-14 ára
- Hlutfall 25-54 ára
- Hlutfall eldri en 64 ára

08

Atvinnulíf og atvinnutekjur

Atvinnulíf í Dalabyggð

Dalabyggð (úr valkostagreiningu)

- Dalabyggð er búsældarlegt landbúnaðarhérað.
- Landbúnaður og matvælaframleiðsla eru stærstu atvinnuvegirnir og þá heilbrigðis- og fræðslustarfsemi.
- Dalabyggð liggur að Breiðafirði og nýtur hins einstaka umhverfis og lífríkis fjarðarins.
- Dýrmætar og vel þekktar laxveiðiar eru í Dalabyggð.
- Víða má finna lághitasvæði, hverir og laugar og má þar t.d. nefna Sælingsdal. Þá eru mörg sérstæð náttúrufyrirbæri sem draga að sér gesti.
- Vaxandi ferðaþjónusta hefur skapað ný störf sem hafa að hluta komið í stað starfa sem hafa tapast.

Atvinnulíf í Húnaþingi vestra

Húnaþing vestra (úr húsnæðisáætlun)

Helstu atvinnuvegir í sveitarfélaginu er landbúnaður og þjónusta. Gjöfular laxveiðiár eru í sveitarfélaginu.

Ferðaþjónusta hefur vaxið síðustu árin með margvíslegum afleiddum störfum sem skapar fjölbreyttara atvinnulíf og laðar að fleira fólk.

Fjöldi lítilla fyrirtækja í þjónustu og iðnaði er hlutfallslega mikill miðað við íbúafjölda

Fáir vinnustaðir telja fleiri en 20 manns ef sveitarfélagið sjálft er undanskilið.

Á Hvammstanga er m.a. sláturhús, verslun, ýmiskonar iðnaður, heilsugæslustöð, hjúkrunarheimili og síðast en ekki síst er Fæðingarorlofssjóður staðsettur á Hvammstanga.

Mikið er af sjálfstætt starfandi verktökum í sveitarfélaginu enda ýmiskonar þjónusta stór þáttur í atvinnustarfsemi á svæðinu.

Tekjur íbúa 2023

Atvinnutekjur á hvern íbúa 2023 voru um 4,3% hærri í Húnaþingi vestra en í Dalabyggð. Atvinnutekjur á hvern íbúa eru nokkru undir landsmeðaltali í báðum sveitarfélögum.

Dalabyggð er um 25% undir landsmeðaltali og um 21% undir meðaltali Vesturlands. Húnaþing vestra er um 22% undir landsmeðaltali og um 10% undir meðaltali síns landshluta, Norðurlands vestra, sem eru nokkru lægri en meðaltekjur Vesturlands.

Skipting tekna íbúa (þ.kr.)

Tekjuliður	Húnaþing vestra	Dalabyggð	Norðurland vestra	Vesturland	Landið
Launagreiðslur	3.442	3.400	4.177	4.647	4.989
Fjármagnstekjur	620	662	565	676	720
Lífeyrisgreiðslur	654	504	665	690	687
Bætur frá Tryggingastofnun og Sjúkratryggingum	660	598	592	508	459
Atvinnuleysisgreiðslur	34	16	17	35	57
Fæðingarorlofsgreiðslur	35	17	48	48	54
Fjárhagsaðstoð sveitarfélaga	0	0	4	23	17
Aðrar staðgreiðsluskyldar greiðslur	13	35	22	27	36
Samtals	5.458	5.232	6.090	6.654	7.019

[Heimild: Byggðastofnun](#)

Atvinnutekjur eftir atvinnugreinum 2023

Hlutfall opinberrar þjónustu í atvinnutekjum sveitarfélaganna tveggja er nokkru hærra en á landsvísu (16,3-19,5 prósentustig) og hlutfall landbúnaðar og skógræktar er um 4,5 prósentustigum yfir landsmeðaltali.

Hlutdeild greina í atvinnutekjum eftir sveitarfélögum					
Atvinnugrein	Húnaþing vestra	Dalabyggð	Norðurland vestra	Vesturland	Landið allt
Opinber stjórnsýsla, fræðslustarfsemi, heilbrigðis- og félagsþjónusta	45,6%	49,8%	39,1%	30,5%	30,3%
Verslun og viðgerðir á ökutækjum	9,6%	5,9%	11,4%	7,1%	10,2%
Fjármálastarfsemi og sérhæfð þjónusta	5,1%	1,9%	4,2%	4,1%	8,9%
Framleiðsla án fiskvinnslu	6,6%	14,4%	7,4%	18,2%	9,1%
Fiskveiðar og -vinnsla	4,0%	4,2%	11,9%	13,5%	5,5%
Flutningar og geymsla	2,1%	2,8%	2,8%	3,8%	6,7%
Byggingastarfsemi, mannvirkjagerð og vinnsla hráefna	7,2%	5,8%	7,3%	8,1%	7,5%
Sérfræði-, vísinda- og tæknileg starfsemi	2,3%	0,6%	2,9%	2,8%	5,4%
Upplýsingar og fjarskipti	0,8%	0,6%	0,9%	1,8%	5,2%
Gististaðir og veitingarekstur	7,5%	5,9%	4,0%	5,0%	5,2%
Önnur starfsemi	2,5%	1,5%	2,6%	2,2%	3,2%
Veitustarfsemi	1,9%	1,3%	2,3%	1,8%	1,9%
Landbúnaður og skógrækt	4,4%	4,6%	3,2%	1,0%	0,5%
Fiskeldi	0,3%	0,6%	0,0%	0,2%	0,5%
25% frávik(+/-) frá landsmeðaltali					

Heimild: Byggðastofnun

Ríkisstörf 2023

Samkvæmt gögnum frá Byggðastofnun voru ríkisstörf á svæðinu 133 árið 2023 eða 11 fleiri en árið 2014. Störfunum fækkar um 2 í Dalabyggð en fjölgar um 13 í Húnaþingi vestra. Fjölgunin er um 9% en ríkisstörfum á landinu fjölgaði á sama tíma um 25%.

Íbúar 15-64 ára 1. janúar árið á eftir

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalabyggð	398	403	397	396	404	377	373	393	398	398
Húnaþing vestra	741	728	730	734	726	741	723	720	746	752
Íbúar	1139	1131	1127	1130	1130	1118	1096	1113	1144	1150

Fjöldi ríkisstarfa

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalabyggð	58	61	60	60	58	55	51	55	59	56
Húnaþing vestra	64	66	61	62	63	65	65	69	69	77
Ríkisstörf	122	127	121	122	121	120	116	124	128	133

Hlutfall ríkisstarfa af vinnuafli

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalabyggð	14,6%	15,1%	15,1%	15,2%	14,4%	14,6%	13,7%	14,0%	14,8%	14,1%
Húnaþing vestra	8,6%	9,1%	8,4%	8,4%	8,7%	8,8%	9,0%	9,6%	9,2%	10,2%
Hlutfall ríkisstarfa	10,7%	11,2%	10,7%	10,8%	10,7%	10,7%	10,6%	11,1%	11,2%	11,6%

Heimild: Byggðastofnun

09

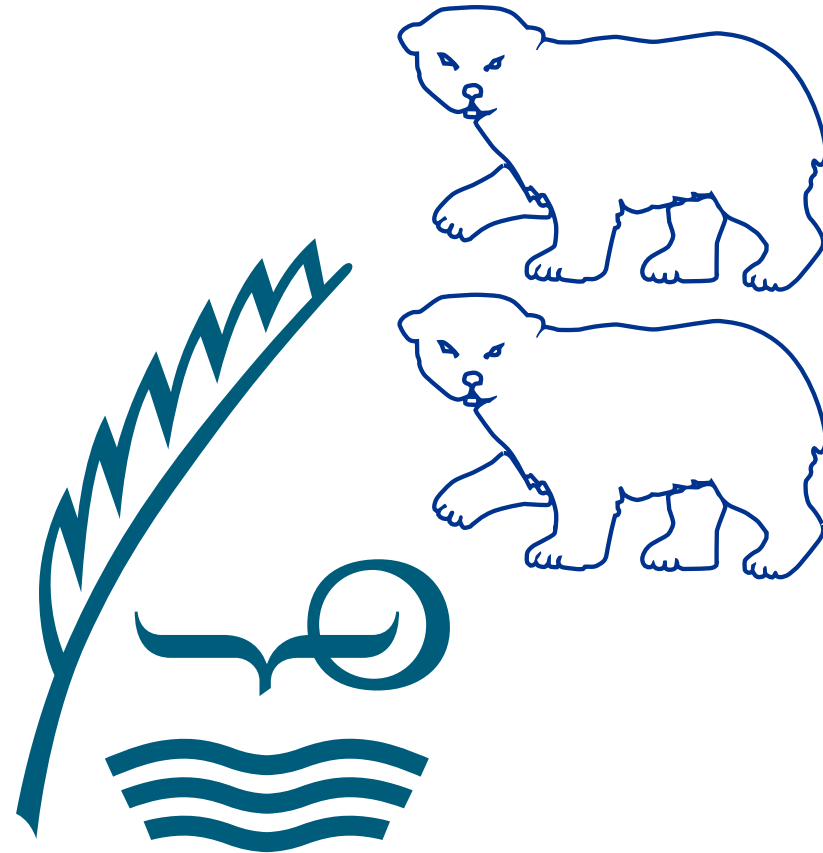
Sameiginlegir hagsmunir

Sameiginlegir hagsmunir sveitarfélaganna

Dalabyggð og Húnaþing vestra eru um margt lík sveitarfélög. Hátt hlutfall íbúa býr í dreifbýli og atvinnuhættir eru svipaðir. Bættar vegasamgöngur, atvinnumál og afhendingaröryggi raforku eru íbúum beggja sveitarfélaga mikilvæg.

Meðal þeirra hagsmuna sem sveitarfélögin hafa barist fyrir eru:

- Bættar vegasamgöngur
- Bætt skilyrði landbúnaðar
- Aukin löggæsla í Dalabyggð
- Endurbætur á hafnarmannvirkjum í Hvammstangahöfn
- Aukið fjarskiptaöryggi (GSM samband og 4G/5G)
- Auknar atvinnutekjur
- Hærra menntunarstig
- Aukið afhendingaröryggi raforku og þriggja fasa rafmagn.
- Auknar fjárveitingar til lögreglu
- Fjarvinnsla
- Aðkoma ríkisins að uppbyggingu aðstöðu fyrir viðbragðsaðila vegna aukinnar umferðar ferðamanna.
- Samfélagsmiðstöð
- Dreifnám
- Bættar almenningssamgöngur
- Eftirfylgni og útvíkkun DalaAuðs á allt svæðið.

DalaAuður

DalaAuður er samstarfsverkefni Dalabyggðar, Sambands sveitarfélaga á Vesturlandi og Byggðastofnunar sem stofnað var til árið 2022 undir hatti Brothættra byggða.

Brothættar byggðir er aðgerð í stefnumótandi byggðáætlun 2018-2024 til að hvetja til nýsköpunar og frumkvæðis íbúa í félagslegum verkefnum.

Verkefnið þykir hafa skilað góðum árangri og veitt góða innspýtingu í samfélagið og atvinnulífið í Dalabyggð.

Áætlað er að verkefnið standi til loka árs 2026 hvað aðkomu Byggðastofnunar varðar.

Tækifæri felast í því að framlengja verkefnið og fylgja eftir þeim góða árangri sem náðst hefur. Enn fremur felast tækifæri í því að yfirfæra verkefnið á stærra svæði við sameiningu.

DalaAuður

Vegasamgöngur

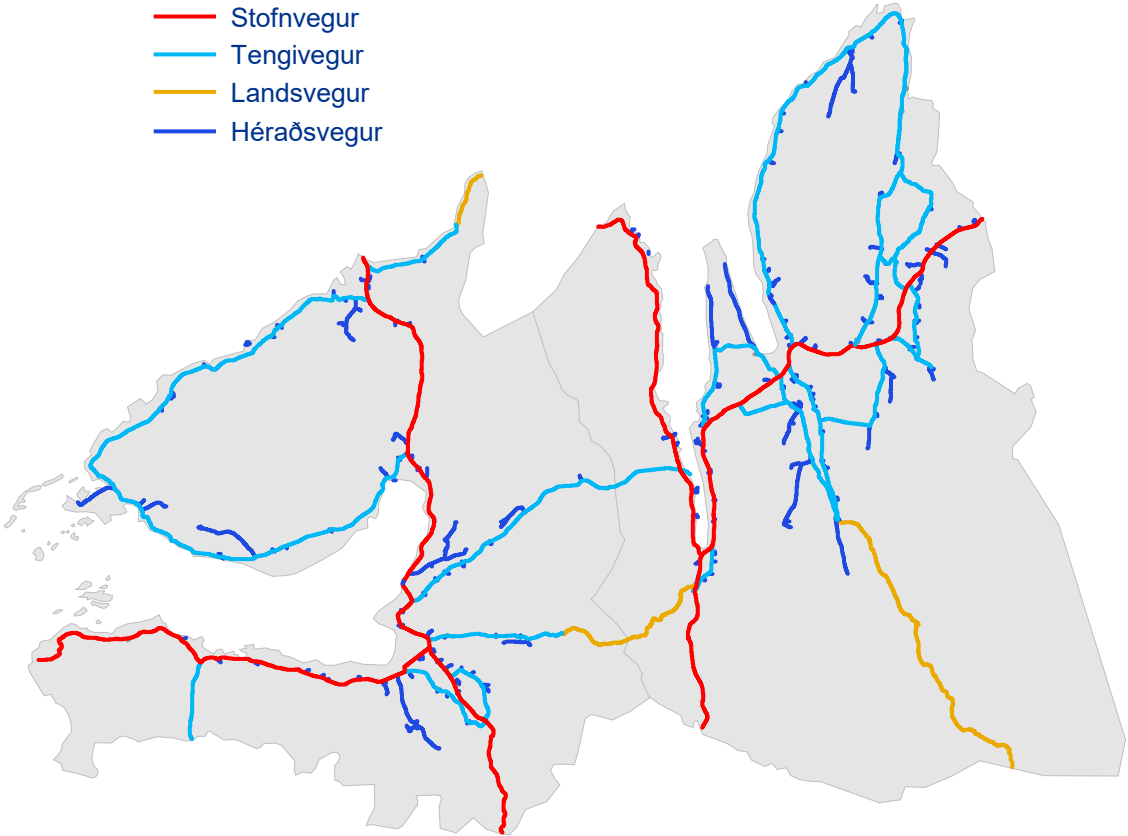
Vegasamgöngur

Bæði Dalabyggð og Húnaþing vestra eru landmikil og dreifbýl sveitarfélög. Þjóðvegur nr. 1 liggur um Húnaþing vestra og vegtengingar við Vestfirði liggja um sveitarfélögin tvö. Samtals eru um 874 km héraðsvega, landsvega, tengivega og stofnvega í sveitarfélögunum tveimur. Þar af eru um 32% með bundnu slitlagi, eða 282 km.

Ástand vega er víða bágborið og mikilvægt að úr því verði bætt, m.a. til þess að styrkja svæðið sem eitt atvinnusvæði.

Lengd vegakerfis eftir vegaflokkum			
Vegflokkur	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Samtals
Héraðsvegir	85 km	99 km	184 km
Landsvegir	16 km	52 km	69 km
Stofnvegir	129 km	125 km	254 km
Tengivegir	169 km	198 km	367 km
Samtals	399 km	475 km	874 km

Yfirborð vega			
Sveitarfélag	bundið slitlag	malarvegur	Samtals
Dalabyggð	135	264	398
Húnaþing vestra	147	328	475
Samtals	282	592	873

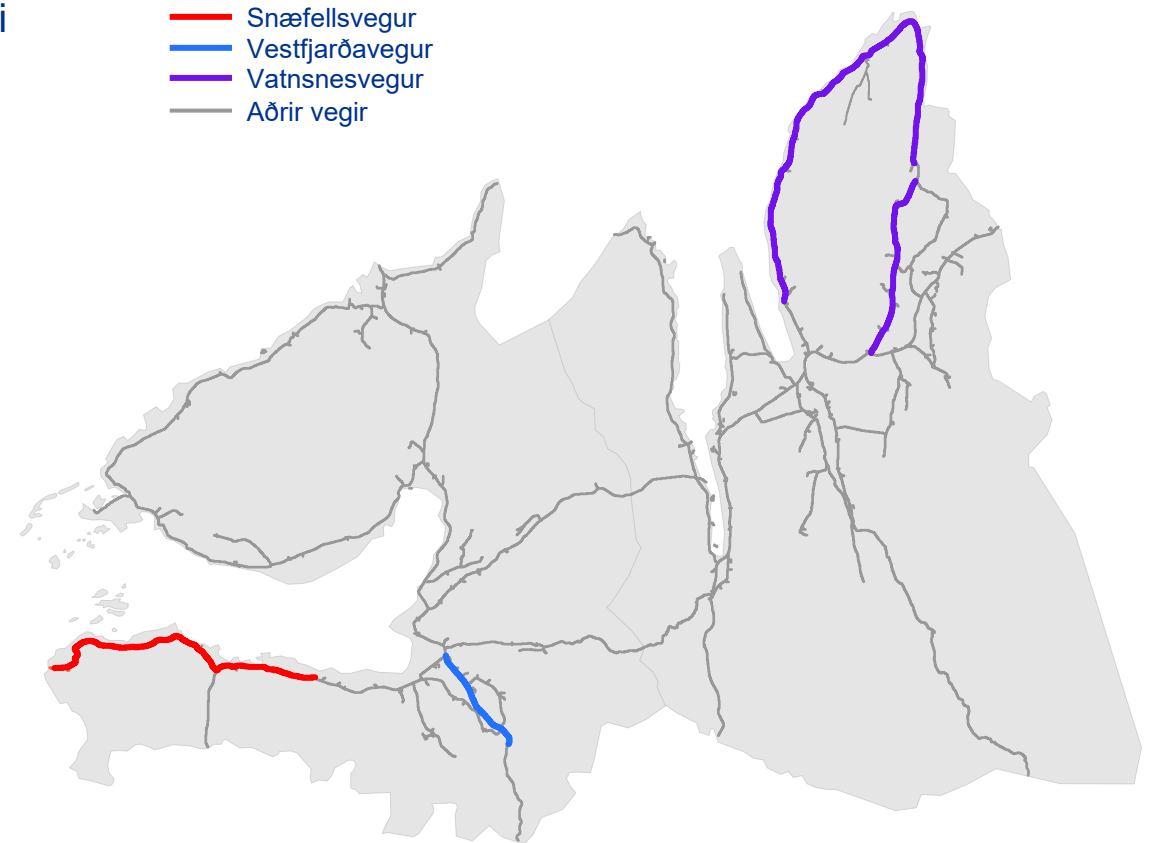
Verkefni á samgönguáætlun

Vegurinn um Skógarstönd (Snæfellsvegur nr. 54) er lengsti stofnvegarkafli landsins sem enn er ekki er með bundnu slitalagi (52 km). Á honum eru Gert er ráð fyrir minniháttar viðgerðum á veginum á 1. tímabili samgönguáætlunar en meiriháttar úrbætur eru ekki á áætlun fyrr en á 2. og 3. tímabili samgönguáætlunar, þ.e. eftir 2029.

Í samgönguáætlun er gert ráð fyrir að Vestfjarðavegur, frá Reykjadalsá að Haukadalsá verði endurgerður á 3. tímabili áætlunarinnar.

Í samgönguáætlun er einnig gert ráð fyrir fjárveitingu til lagfæringa á og lagningar bundins slitlags á Vatnsnesveg á árunum 2027, 2028 og á 2. tímabili áætlunarinnar. Arðsemi framkvæmdarinnar hefur verið metin 2%.

Lögð er áhersla á að framkvæmdum verði flýtt eins og kostur er.

Mikilvægar samgöngubætur

Með því að brúa Hrútafjörð og leggja bundið slitlag á Laxárdalsheiði væri hægt að auka líkur á að fært sé á milli landshluta þótt Holtavörðuheidi lokist.

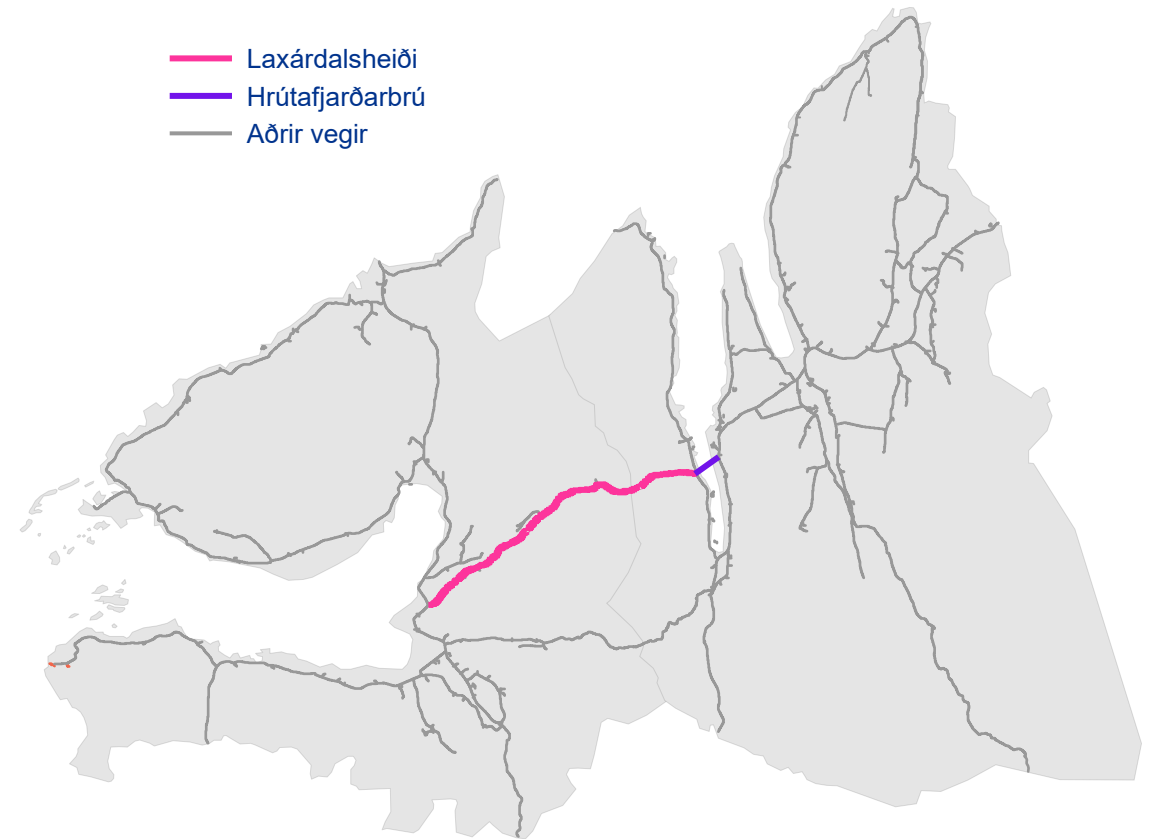
Framkvæmdin myndi auk þess að tengja búsetusvæði sveitarfélaganna tveggja og skapa betri skilyrði fyrir samvinnu á milli þéttbýliskjarnanna í sameinuðu sveitarfélagi.

Víðidalsvegur (715) frá Þjóðvegi 1 vestan við Víðigerði og að Kolugljúfrum.

Miðfjarðarvegur (704) þaðan sem slitlagi sleppir sunnan við Laugarbakka og að Bjargi. Innstrandarvegur (68) frá Prestsbakka að Guðlaugsvík.

Miðfjarðarvegur (704) frá Staðarbakka að Brekkulæk
Víðidalsvegur (715) frá Þjóðvegi 1 við Víðidalsárbrú að Dæli.

Með því að brúa Hrútafjörð væri hægt að auka líkur á að fært sé á milli landshluta þótt Holtavörðuheidi lokist, auk þess að tengja búsetusvæði sveitarfélaganna tveggja.

Hitaveitur

Hitaveita Dalabyggðar

Á árunum 1998–2002 var ráðist í átak af hálfu stjórnvalda til að halda áfram jarðhitaleit á Íslandi, í kjölfar þeirrar uppbyggingar sem átti sér að mestu stað á 8. og 9. áratugnum. Þetta átak bar góðan árangur, og í framhaldinu tóku nokkrar hitaveitur til starfa, þar á meðal Hitaveita Dalabyggðar. Hitaveitan var tekin í notkun í nóvember árið 2000 en RARIK keypti hitaveituna árið 2003 og hefur annast rekstur hennar síðan.

Hitastig vatns úr borholunum er um:

78-90°C

Djúpar vinnsluholur

2

Staðsetning borholna:

Grafarlaug í Reykjadal

Heimild: Stjórnarráðið, Skýrsla hitaveitur á Íslandi 2023

Hitaveita Hvammstanga – Húnaþing vestra

Hitaveita Hvammstanga hóf starfsemi árið 1972 og nýtir heitt vatn frá Ytri-Reykjum. Húnaþing vestra rekur sína eigin hitaveitu en í jarðhitakerfið hafa verið boraðar þrjár holur. Hitaveitan þjónar bæði íbúum Hvammstanga og Laugarbakka, auk sveitabæja í Miðfirði, austur um Línakradal í Víðidal, allt að sýslumörkum við Gljúfurá.

Hitastig vatns úr borholunum er um:

95-98°C

Djúpar vinnsluholur

Staðsetning borholna:

Ytri-Reykjum

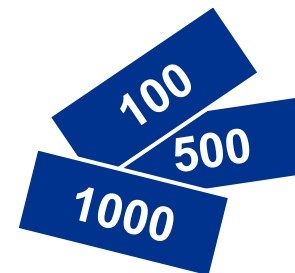
Heimild: Stjórnarráðið, Skýrsla hitaveitur á Íslandi 2023

10

Tekjustofnar

Skattar og gjöld 2025

- Útsvar er hið sama í báðum sveitarfélögum.
- Fasteignaskattur á íbúðarhúsnæði er 0,025 prósentustigum hærri í Dalabyggð.
- Skattur á atvinnuhúsnæði er 0,18 prósentustigum hærri í Dalabyggð en í Húnaþingi vestra.

Gjaldskrá	Dalabyggð	Húnaþing vestra
Útsvar (%)	14,97%	14,97%
Fasteignaskattur A (íbúðarhúsnæði) ¹	0,500%	0,475%
Fasteignaskattur B (opinberar byggingar) ¹	1,320%	1,320%
Fasteignaskattur C (atvinnuhúsnæði) ¹	1,500%	1,320%
Lóðarleiga íbúðarlóðir	1,7% ¹	kr. 10,97 á m ²
Lóðarleiga atvinnulóðir	2% ¹	kr. 10,97 á m ²
Lóðarleiga ræktað land (kr. á m ²)	kr. 0,55	kr. 1,53
Fráveitugjald ¹	0,19%	0,21%
Gjald fyrir tæmingu rotþróa (0-2.000 l)	kr. 11.297	kr. 18.240
Vatnsgjald ¹	0,28% ²	0,27%
Sorpgjald	kr. 96.000	kr. 100.000
Sorpgjald dreifbýli	kr. 112.000	kr. 100.000
Leikskólagjald 8 tíma vistun (með fæði)	kr. 30.482	kr. 43.718

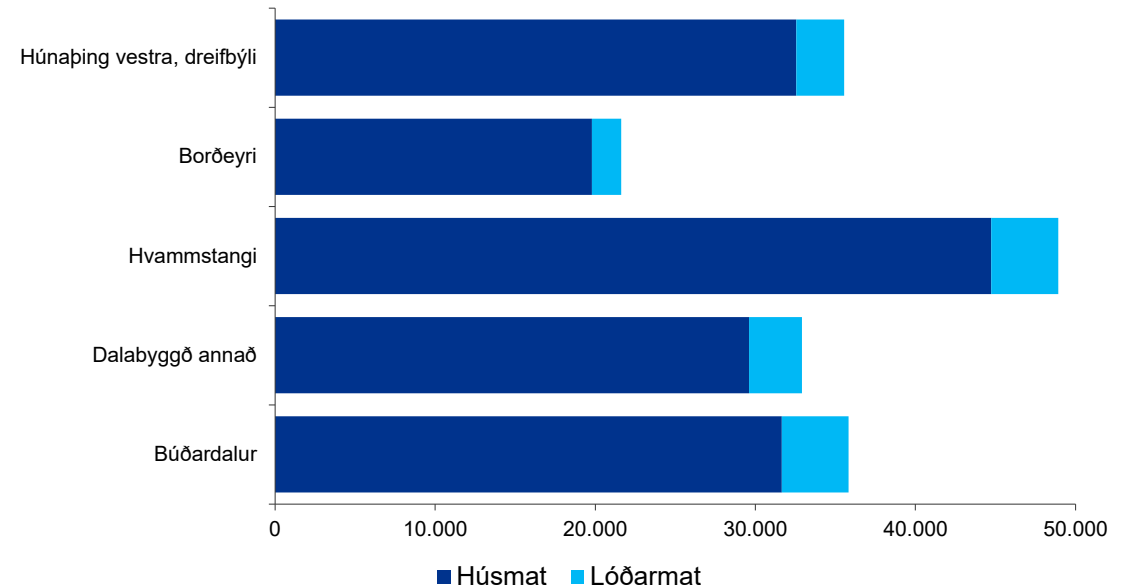
¹ Reiknast sem hlutfall af fasteignarmati eignar

² Hámarksvatnsgjald er kr. 66.598

Fasteignamat viðmiðunareignar 2025

- Viðmiðunareign samkvæmt skilgreiningu Byggðastofnunar er einbýlishús sem er 161,1 m² og 476 m³ á 808 m² lóð.
- Heildarfasteignamat er samanlagt verðmat fasteignar og lóðar og er mismunandi eftir matssvæðum.
- Í Dalabyggð tvö matssvæði; Búðardalur og Dalabyggð dreifbýli. Í Húnaþingi vestra eru þrjú matssvæði; Húnaþing vestra dreifbýli, Hvammstangi og Borðeyri.
 - Í Dalabyggð er fasteignamatið 32,9 – 35,8 m.kr. og húsmat nemur 29,6 – 31,7 m.kr.
 - Í Húnaþingi vestra er fasteignamatið á bilinu 21,6 – 48,9 m.kr. og húsmat er á bilinu 19,8 – 44,7 m.kr.

Fasteignarmat viðmiðunareignar (þ.kr.)

Heimild: Byggðastofnun

Fasteignir og matssvæði

Fasteignamat sambærilegra eigna á sambærilegum matssvæðum (t.d. í dreifbýli) er að jafnaði hærra í Húnaþingi vestra en í Dalabyggð. Lægst er matið á matssvæðinu „Borðeyri“ sem nær frá botni Hrútafjarðar og til strandarinnar vestan fjarðarins að mörkum Húnaþings vestra og Strandabyggðar.

Samkvæmt fasteignaskrá eru fasteignir alls um 1200 í Húnaþingi vestra og um 900 í Dalabyggð. Fasteignamat eignanna í Dalabyggð árið 2025 var um 19 mja.kr. en fasteignamat eigna í Húnaþingi vestra um 34 mja.kr.

Tekjur sveitarfélaganna af fasteignaskatti 2025 eru áætlaðar um 335 m.kr. Þar af falla 210 m.kr. til í Húnaþingi vestra og 125 m.kr. í Dalabyggð.

Viðmiðunarhús Byggðastofnunnar 2025 (þ.kr.)			
Matssvæði	Heildarmat	Húsmat	Lóðarmat
Búðardalur	35.828.000	31.654.000	4.174.000
Dalabyggð annað	32.918.000	29.613.000	3.305.000
Hvammstangi	48.926.000	44.742.000	4.184.000
Borðeyri	21.622.000	19.800.000	1.822.000
Húnaþing vestra, dreifbýli	35.551.000	32.555.000	2.996.000

Álagning fasteignaskatts 2025 (þ.kr.)				
Sveitarfélag	A-fl.	B-fl.	C-fl.2	Samtals
Dalabyggð	77.458	13.150	34.596	125.204
Húnaþing vestra	127.611	20.425	61.803	209.839
Samtals	205.069	33.575	96.399	335.043

Álagningarstofn fasteignaskatts 2025 (m.kr.)					
Sveitarfélag	A-fl.	B-fl.	C-fl.2	Undanþ.	Samtals
Dalabyggð	15.492	996	2.306	76	18.870
Húnaþing vestra	26.865	1.547	4.682	486	33.581
Samtals	42.357	2.544	6.988	562	52.451

Samanburður fasteignaskatta og -gjalda 2025

Samanburður álagningar á jafn verðmætar eignir skv. fasteignamati leiðir í ljós að:

- Lóðarleiga er lægri í Húnaþingi vestra en í Dalabyggð.
- Gjöld fyrir sorphirðu í þéttbýli í sveitarfélögunum eru svipuð en hærri í dreifbýli í Dalabyggð.
- Hámark er á vatnsgjaldi í Dalabyggð en ekki í Húnaþingi vestra. Vatnsgjaldið er því hærri í Húnaþingi vestra.
- Gjald fyrir förgun dýrahæja telst til fasteignagjalda í Dalabyggð en þjónustan er ekki í boði í Húnaþingi vestra.

Þéttbýli	Forsendur	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Mismunur
Íbúðarhús	52.650.000	263.250	250.088	-13.163
Lóðarleiga	4.840.000	82.280	8.535	-73.745
Sorphirða og förgun	Á heimili	96.000	100.000	4.000
Vatnsgjald ¹	52.650.000	66.598	142.155	75.557
Fráveitugjald	52.650.000	100.035	110.565	10.530
Álagning alls		608.163	611.342	3.179

¹ Í Dalabyggð er hámarksgjald fyrir vatn kr. 66.598.

Dreifbýli	Forsendur	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Mismunur
Íbúðarhús	31.200.000	156.000	148.200	-7.800
Útihús	42.906.000	214.530	203.804	-10.727
Jörð	3.112.000	15.560	14.782	-778
Sorphirða og förgun	Á heimili	112.000	100.000	-12.000
Förgun dýrahæja ²	41-80 ærgildi	89.398		-89.398
Rotþróargjald	3000-4.000 l	16.136	22.470	6.334
Álagning alls		603.624	489.256	-114.369

² Húnaþing vestra sinnir ekki förgun dýrahæja og rukkar því ekki fyrir þá þjónustu.

Afslættir af fasteignasköttum og -gjöldum

Bæði sveitarfélög veita örorku- og ellilífeyrispegum afslátt af fasteignaskatti af eignum sem viðkomandi nýtir til eigin búsetu. Afsláttarflokkarnir eru fimm í Dalabyggð. Í Húnaþingi vestra reiknast afsláttur hlutfallslega frá efri mörkum neðsta afsláttarpreps (100%) til efri tekjumarka efra afsláttarpreps (0-100%).

Dalabyggð

Einstaklingar

Neðri mörk	Efri mörk	Afsláttur
0 kr	5.355.099 kr	100%
5.355.100 kr	6.155.099 kr	75%
6.155.100 kr	6.955.099 kr	50%
6.955.100 kr	7.755.099 kr	25%
Tekjur yfir	7.755.099 kr	0%

Hjón / sambýlisfólk

Tekjur frá	Tekjur til	Afsláttur
0 kr	8.602.590 kr	100%
8.602.591 kr	9.402.590 kr	75%
9.402.591 kr	10.202.590 kr	50%
10.202.591 kr	11.002.590 kr	25%
Tekjur yfir	11.002.590 kr	0%

Hámark: 85.000 kr
 Gildir um: Fasteignaskatt og holræsagjald
 Skilyrði: Búseta og lögheimili

Húnaþingi vestra

Einstaklingar

Neðri mörk	Efri mörk	Afsláttur
0 kr	4.930.000 kr	100%
4.930.001 kr	6.652.000 kr	1-100%
Tekjur yfir	6.652.000 kr	0%

Hjón / sambýlisfólk

Neðri mörk	Efri mörk	Afsláttur
0 kr	6.652.000 kr	100%
6.652.001 kr	8.797.000 kr	1-100%
Tekjur yfir	8.797.000 kr	0%

Hámark: 100.000 kr
 Gildir um: Fasteignaskatt
 Skilyrði: Búseta og lögheimili

11

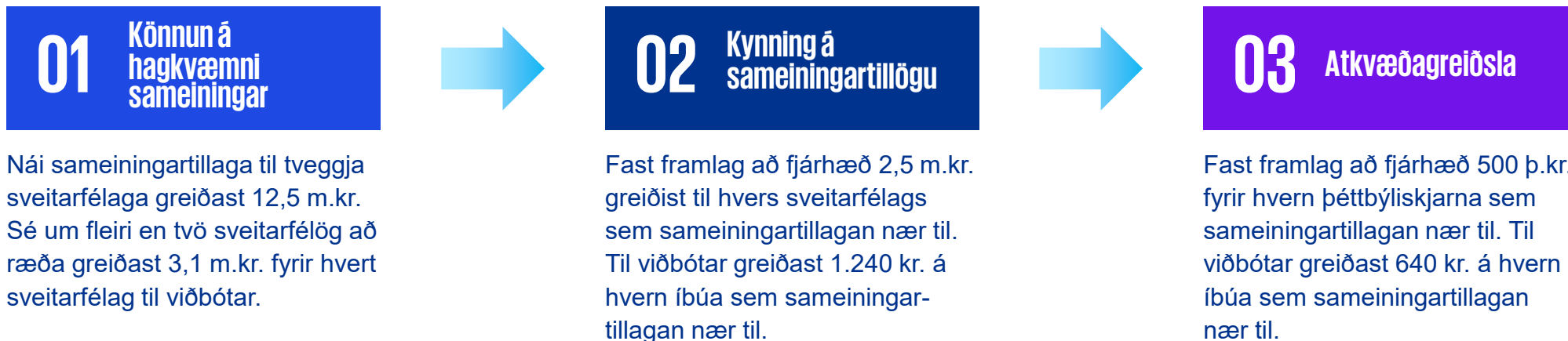
Bein áhrif sameiningar á fjárhag

Framlög Jöfnunarsjóðs vegna viðræðna

Jöfnunarsjóður sveitarfélaga hefur samþykkt að greiða kostnað við könnun á sameiningu sveitarfélaganna.

Úthlutun framlaga vegna kostnaðar sem hlýst af vinnu vegna könnunar á hagkvæmni sameiningar, kynningar á sameiningartillögu og framkvæmd atkvæðagreiðslu samkvæmt a-lið 1. gr. reglna nr. 782/2020 um fjárhagslega aðstoð Jöfnunarsjóðssveitarfélaga.

Við mat á því hvað telst vera eðlilegur kostnaður við vinnu vegna undirbúnings sameiningar er tekið mið af eftirfarandi viðmiðunarfjárhæðum:

Sameiningarframlög miðað við útgönguspá 2025

Ef sveitarfélögin sameinast greiðir Jöfnunarsjóður sveitarfélaga sérstök framlög vegna sameiningarinnar til viðbótar við þau almennu framlög sem sveitarfélögin fá úthlutað árlega.

Framlög eru reiknuð út frá ársreikningi sveitarfélaganna árið fyrir sameiningu. Skuldsetning Dalabyggðar hefur aukist á yfirstandandi ári vegna framkvæmda við nýtt íþróttahús í Búðardal sem hefur áhrif á skuldajöfnunarframlag sveitarfélagsins.

Séu skuldajöfnunarframlög reiknuð á grundvelli útgönguspár sveitarfélaganna fyrir árið 2025 gætu sameiningarframlög numið 694 m.kr.

Framlög vegna sameiningar m.v. útgönguspá 2025* (þ.kr.)			
Framlag	Húnaþing vestra	Dalabyggð	Samtals
Fast framlag	100.000	100.000	200.000
Skuldajöfnunarframlag	8.000	375.000	383.000
Byggðaframlag	112.000	6.000	118.000
Samtals	220.000	481.000	701.000

*Áætlanir eru aðlagðar mv. breyttar úthlutunarreglur JS

701
milljónir króna

Jöfnunarframlög úr Jöfnunarsjóði sveitarfélaga

Alþingi hefur samþykkt [lög um Jöfnunarsjóð sveitarfélaga](#) sem taka gildi 1. janúar 2026. Þar er meðal annars kveða á um ný viðmið við úthlutun framlaga sjóðsins til sveitarfélaga.

Samkvæmt áætlun Jöfnunarsjóðs myndu framlög til sveitarfélaganna tveggja að óbreyttu lækka um 44 m.kr. árlega miðað við forsendur ársins 2024.

Sameinað sveitarfélag fengi um 77 m.kr. hærri framlög á ári en sveitarfélögin fengju hvort í sínu lagi.

Breytingar á framlögum samkvæmt lögum um Jöfnunarsjóð			
Sveitarfélag	Nýtt úthlutunarlíkan	Eldra regluverk	Fjárhagsleg áhrif
Dalabyggð	218.961 þ.kr.	233.583 þ.kr.	-14.622 þ.kr.
Húnaþing vestra	365.496 þ.kr.	394.477 þ.kr.	-28.981 þ.kr.
Samtals	584.457 þ.kr.	628.060 þ.kr.	-43.603 þ.kr.
Sameinað sveitarfélag	661.204 þ.kr.	*	
Mismunur	76.747 þ.kr.		

*Upplýsingar um framlög til sameinaðs sveitarfélags miðað við sömu forsendur liggja ekki fyrir.

Heimild: Jöfnunarsjóður sveitarfélaga

77
milljónir króna

12

Fjárhagur

Almennt um fjármál sveitarfélaga

Fjárhagsleg viðmið í lögum og reglugerðum:

Jafnvægisregla

„Samanlögð heildarútgjöld til rekstrar vegna A- og B-hluta í reikningsskilum séu á hverju þriggja ára tímabili ekki hærri en sem nemur samanlögðum reglulegum tekjum.“

Skuldaregla

„Heildarskuldir og skuldbindingar A- og B-hluta í reikningsskilum séu ekki hærri en nemur 150% af reglulegum tekjum.“

Fjármál sveitarfélagsins skiptast í A- og B-hluta

- **A-hluti:** starfsemi sem að hluta eða öllu leyti er fjármögnuð með skatttekjum.
- **B-hluti:** fyrirtæki sem eru í eigu sveitarfélagsins og eru rekin sem sjálfstæðar einingar.

Meginregla um ábyrga fjármálastjórnun

Samkvæmt 64. gr. sveitarstjórnarlaga ber sveitarstjórn að sjá til þess að rekstri, fjárfestingum og ráðstöfun eigna og sjóða sé þannig hagað á hverjum tíma að sveitarfélagið muni til framtíðar geta sinnt skyldubundnum verkefnum sínum.

Lágmarksviðmið eftirlitsnefndar sveitarfélaga

Eftirlitsnefnd sveitarfélaga hefur gefið út viðmið um nokkrar fjárhagslegar lykiltölur sveitarfélaga miðað við skuldastöðu sem hlutfall af reglubundnum tekjum (skuldaviðmið). Hámark skuldaviðmiðs er 150%.

Ef sveitarfélag nær ekki lágmarksviðmiðunum er það talin vísbending um að sveitarfélagið eigi í erfiðleikum með að standa undir skuldbindingum sínum.

Tekið skal fram að lágmarksviðmið eftirlitsnefndar eru ekki lögbundin.

Lágmarksviðmið Eftirlitsnefndar					
Skuldaviðmið	50%	100%	150%	200%	250%
Framlegð / tekjur	5,0%	10,0%	15,0%	20,0%	25,0%
Rekstrarniðurstaða	>0	>0	>0	>0	>0
Veltufé / tekjur	2,5%	5,0%	7,5%	10,0%	12,5%
Veltufé / afb. lána og skuldbindinga	>1,0	>1,0	>1,0	>1,0	>1,0

Ársreikningar 2024

Rekstur sveitarfélaganna skv. ársreikningum 2024

Skuldaviðmiðið beggja sveitarfélaga er lágt og bæði stóðust jafnvægisreglu árið 2024.

Skuldir á íbúa eru 20% hærri í Dalabyggð en í Húnaþingi vestra og tekjur á íbúa í Húnaþingi vestra eru um um 10% hærri en í Dalabyggð.

Veltufjárhlutfall Húnaþings vestra er 24% hærra en í Dalabyggð og hlutfall framlegðar af tekjum er 100% hærra.

Ýmsar stærðir úr rekstri Dalabyggðar og Húnaþings vestra			
Lykiltölur 2024 - Samanlögð reikningsskil A- og B-hluta	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Sameinað
Íbúar skv. ársreikningum	645	1.203	1.848
Veltufé frá rekstri (p.kr.)	76.809	338.697	415.506
Skuldaviðmið	35,0%	28,0%	30,3%
Skuldir á íbúa (p.kr.)	1.567	1.304	1.396
Skuldahlutfall	84,0%	63,0%	69,8%
Tekjur á íbúa (p.kr.)	1.867	2.073	2.001
Veltufé frá rekstri / tekjur	6%	14%	11%
Veltufjárhlutfall	1,62	2,01	1,85
Eiginfjárhlutfall	51,8%	56,1%	54,5%
Rekstarniðurstaða (p.kr.)	46.426	264.661	311.087
Rekstarniðurstaða á íbúa (p.kr.)	71	220	168
Jafnvægisregla 2024 (p.kr.)	85.622	256.377	341.999
Jafnvægisregla á íbúa 2024 (p.kr.)	133	213	185
Framlegð sem hlutfall af tekjum	7,8%	15,6%	13,1%
Starfsmenn í árslok	56	127	183
Stöðugildi í árslok	40	84	124

Ráðstöfun skatttekna 2021-2024

Bæði sveitarfélög ráðstöfuðu um helmingi tekna sinna til fræðslu og uppeldismála árið 2024, líkt og undanfarin ár. Hjá Dalabyggð var hlutfallið 49% af tekjum ársins, samanborið við 49,5% hjá Húnaþingi vestra.

Frá 2021 hefur munurinn verið hlutfallslega mestur á sameiginlegum kostnaði, lífeyrisskuldbindingum, æskulýðs- og íþróttamálum og umferðar og samgöngumálum. Þá er töluverður munur á fjármunatekjum og gjöldum.

Húnaþing vestra				
Ráðstöfun skatttekna til einstakra málaflokka				
Aðalsjóður	2024	2023	2022	2021
Félagsþjónusta	11,7%	14,9%	9,8%	9,7%
Heilbrigðismál	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Fræðslu- og uppeldismál	49,5%	49,5%	52,4%	52,8%
Menningarmál	4,6%	4,9%	5,7%	5,8%
Æskulýðs- og íþróttamál	7,7%	7,7%	8,8%	8,6%
Brunamál og almannavarnir	3,8%	3,2%	3,2%	3,1%
Hreinlætismál	0,4%	0,9%	2,8%	2,1%
Skipulags- og byggingarmál	2,2%	2,4%	2,9%	2,8%
Umferðar- og samgöngumál	4,7%	4,7%	5,1%	4,2%
Umhverfismál	2,8%	2,7%	3,0%	3,6%
Atvinnumál	1,3%	1,5%	1,9%	2,2%
Framlög til eigin sjóða	-	0,3%	0,1%	0,9%
Sameiginlegur kostnaður	8,2%	8,0%	8,5%	8,1%
Lífeyrisskuldbinding	2,3%	2,4%	1,8%	3,1%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	-6,7%	-8,9%	-10,7%	-9,7%

Dalabyggð				
Ráðstöfun skatttekna til einstakra málaflokka				
Aðalsjóður	2024	2023	2022	2021
Félagsþjónusta	17,3%	17,3%	4,2%	3,4%
Heilbrigðismál	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Fræðslu- og uppeldismál	49,0%	49,7%	50,1%	51,7%
Menningarmál	8,1%	7,8%	7,3%	8,5%
Æskulýðs- og íþróttamál	3,6%	2,4%	6,4%	6,5%
Brunamál og almannavarnir	3,7%	3,7%	3,4%	3,4%
Hreinlætismál	2,9%	3,4%	3,6%	3,7%
Skipulags- og byggingarmál	3,3%	2,7%	2,6%	3,1%
Umferðar- og samgöngumál	1,4%	1,2%	1,6%	1,0%
Umhverfismál	1,4%	1,5%	1,6%	1,5%
Atvinnumál	2,6%	3,1%	2,5%	2,6%
Framlög til B hluta	-	-1,6%	0,9%	1,8%
Sameiginlegur kostnaður	14,2%	13,9%	16,5%	12,3%
Lífeyrisskuldb. Auk framlags til Brúar	1,9%	5,6%	6,6%	5,9%
Fjármunatekjur og fjármagnsgjöld	-0,3%	-0,2%	-2,0%	2,9%

Niðurstaða málaflokka 2024

Sé niðurstaða hvers málaflokks á hvern íbúa borin saman má sjá að Dalabyggð ver hærri fjárhæðum á hvern íbúa í flesta málaflokka.

Mestur er munurinn á niðurstöðu málaflökkana „sameiginlegur kostnaður“ (um 98 þ.kr. á hvern íbúa) og „félagsþjónusta“ (um 95 þ.kr.á hvern íbúa).

Skatttekjur eru um 97 þ.kr. hærri á íbúa í Dalabyggð en í Húnaþingi vestra.

Niðurstöður málaflokka á hvern íbúa 2024 (þ.kr.)			
Aðalsjóður	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Mismunur
Skatttekjur	-1.486	-1.389	97
Félagsþjónusta	257	162	-95
Heilbrigðismál	1	1	0
Fræðslu- og uppeldismál	729	688	-41
Menningarmál	120	64	-55
Æskulýðs- og íþróttamál	53	107	54
Brunamál og almannavarnir	55	53	-2
Hreinlætismál	43	6	-37
Skipulags- og byggingarmál	50	31	-19
Umferðar- og samgöngumál	21	66	45
Umhverfismál	21	39	18
Atvinnumál	38	18	-21
Sameiginlegur kostnaður	212	114	-98

Ef skoðaðir eru undirliðir þeirra málaflokka þar sem mestu munar, má sjá hvað orsakar mismuninn.

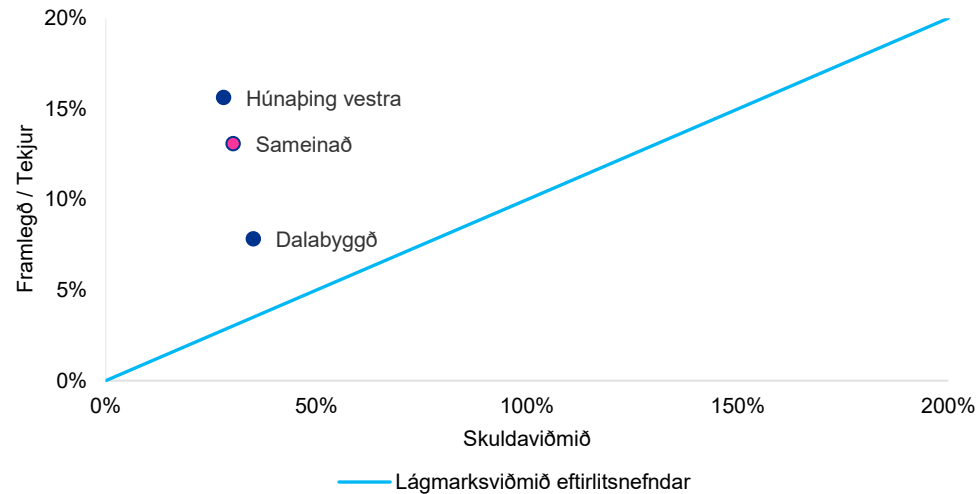
Þar munar mest um niðurstöðu vegna þjónustu við börn og unglinga, grunnskóla, skólamötuneytis, íþróttahúsa, sundlauga og félagsheimila. Þá munar talsverðu á skrifstofu rekstri sveitarfélagsins.

Niðurstaða helstu deilda á hvern íbúa 2024 (þ.kr.)			
	Dalabyggð	Húnaþing vestra	Mismunur
21 Sameiginlegur kostnaður	211,5	113,8	97,7
21 4 Skrifstofur sveitarfélagsins	145,9	50,1	95,8
04 Fræðslu- og uppeldismál	728,7	687,5	41,2
04 2 Grunnskólar	499,6	458,5	41,1
04 1 Leikskólar og dagvistun	154,6	171,6	17,0
04 3 Skólamötuneyti	51,5	-	51,5
06 Æskulýðs- og íþróttamál	52,8	-107,2	160,1
06 5 Íþróttahús og sundlaugar	16,2	71,0	54,8
02 Félagsþjónusta	257,4	162,3	95,2
02 0 Sameiginlegir liðir	18,8	31,6	12,8
02 1 Félagsleg aðstoð	17,2	7,0	10,2
02 3 Þjónusta við börn og unglinga	170,4	18,8	151,6
02 4 Þjónusta við aldraða	13,3	24,2	10,9
02 5 Þjónusta við fatlaða	37,7	79,6	41,9
05 Menningarmál	119,7	64,5	55,3
05 6 Menningarhús - Félagsheimili	75,1	26,1	49,0

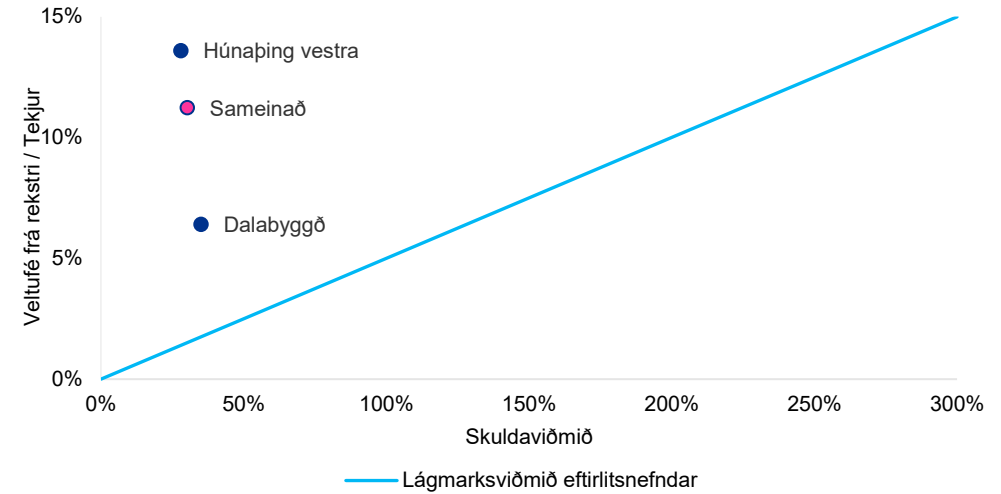
Framlegð og veltufé frá rekstri 2024

Skuldastaða beggja sveitarfélaga er vel innan viðmiðunarmarka. Skuldaviðmið Dalabyggðar er 35% og skuldaviðmið Húnaþings vestra er 28%. Sveitarfélögin standast viðmið um framlegð og veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum. Skuldaaukning Dalabyggðar vegna framkvæmda á árinu 2025 er innan lögbundinna marka.

Skuldaviðmið og framlegð sem hlutfall af tekjum
Samkvæmt ársreikningum 2024

Skuldaviðmið og veltufé frá rekstri sem hlutfall af tekjum
Samkvæmt ársreikningum 2024

10 ára áætlun

Forsendur áætlana

Forsendur 2024-2028

- Fyrstu 5 árin byggja á ársreikningum 2024 og fjárhagsáætlunum sveitarfélaganna með aðlagaðri útkomuspá 2025
- Í sameinuðu sveitarfélagi voru auknum framlögum frá jöfnunarsjóði bætt við og fjármögnun uppfærð til samræmis

Forsendur 2029-2035

Liður	Dalabyggð / Húnaþing Vestra	Sameinað sveitarfélag
Vísitala neysluverðs	Þjóðhagsspá	Þjóðhagsspá
Íbúapróun	HMS (lágspá)	HMS (lágspá)
Starfsmannafjöldi	50% fylgni við íbúapróun	50% fylgni við íbúapróun
Launapróun	Þjóðhagsspá	Þjóðhagsspá
Framlög Jöfnunarsjóðs	Vísitala neysluverðs	Alm. framl. hækkuð og sameiningar framl.
Aðrir rekstrarliðir	Vísitala neysluverðs	Vísitala neysluverðs
Fjárfestingar	Meðaltal síðustu ára verðtryggt	Meðaltal síðustu ára verðtryggt
Fjármögnun	Til að mæta mánaðarútgjöldum	Til að mæta mánaðarútgjöldum

Framlög Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga

- Áætlanirnar byggðu á samþykktum áætlunum sveitarfélaganna og einföldum framreikningi á þeim þar sem gert er ráð fyrir breytingum á framlögum jöfnunarsjóðs og fjármögnun.
- Miðað við þessa sviðsmynd sést skýrt að áhrifa aukinna framlaga eru veruleg, bæði beint sem og í gegnum minni fjármögnun sem leiðir til lægri vaxtagreiðslna til lengri tíma
- Þessar breytingar skila sér svo að lokum sem hækkun á fjárfestingargetu og / eða aukins svigrúms til að nýta fjármuni í önnur verkefni um ~300 m.kr. á ári

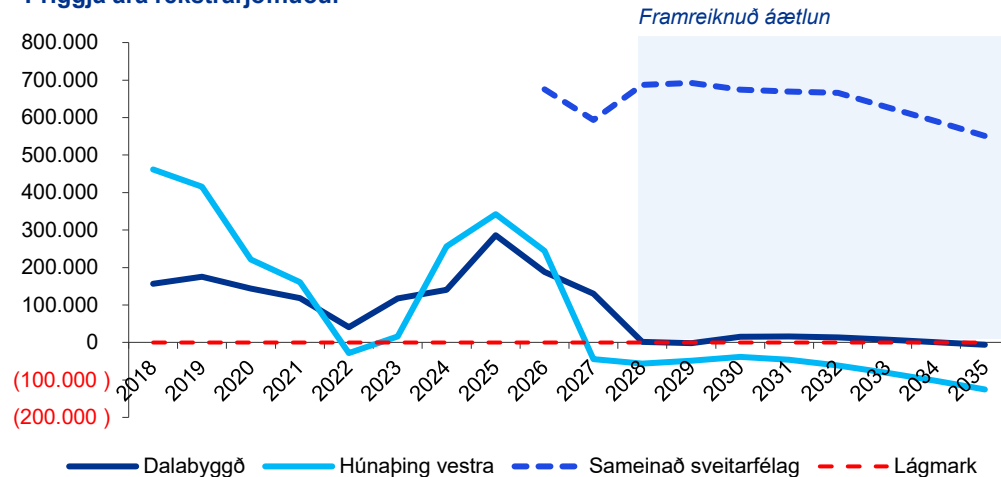
Framlög jöfnunarsjóðs										
	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035
Breyting milli ára										
Drifkraftur	-1,3%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%	2,5%
Almenn framlög										
Breyting	77.000	78.925	80.898	82.921	84.994	87.118	89.296	91.529	93.817	96.162
Sameiningarframlög										
Heild	701.000									
Dreifing %	20%	20%	15%	15%	10%	10%	10%	0%	0%	0%
Sameiningarframlag	140.200	140.200	105.150	105.150	70.100	70.100	70.100	0	0	0
Samtals	217.200	219.125	186.048	188.071	155.094	157.218	159.396	91.529	93.817	96.162
<i>Aukið svigrúm / fjárfestingargeta</i>	<i>209.027</i>	<i>246.916</i>	<i>234.563</i>	<i>251.108</i>	<i>223.943</i>	<i>252.838</i>	<i>284.407</i>	<i>251.206</i>	<i>289.461</i>	<i>327.729</i>

Jafnvægisregla og skuldaregla

Jafnvægisregla

Þriggja ára rekstrarniðurstaða Dalabyggðar hefur verið jákvæð frá árinu 2018 en niðurstaða Húnaþings vestra var aðeins undir 0 árið 2022. Þriggja ára rekstrarniðurstaða fer hækkandi til að byrja með samkvæmt aðlöguðum fjárhagsáætlunum en lækkar svo í báðum sveitarfélögum.

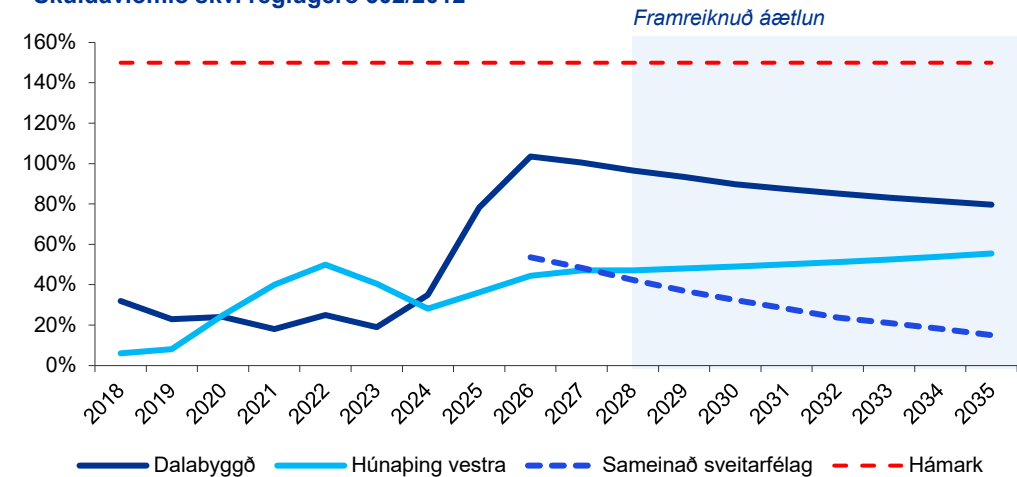
Þriggja ára rekstrarjöfnuður

Skuldaregla

Skuldaviðmið beggja sveitarfélaga er nokkuð innan lögbundinna marka sem eru 150% af reglulegum tekjum. Skuldaviðmið Dalabyggðar fer ört hækkandi vegna umfangsmikilla fjárfestinga og fer hæst í 104% árið 2026.

Skuldaviðmið skv. reglugerð 502/2012

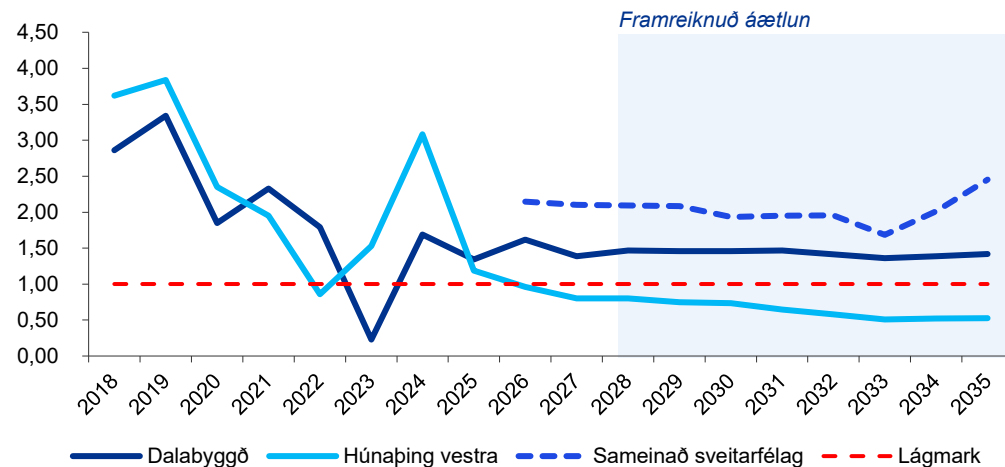
Veltufé/afborganir og rekstrarniðurstaða

Sveitarfélögin voru bæði undir viðmiðum um jákvæða rekstrarniðurstöðu árið 2022.

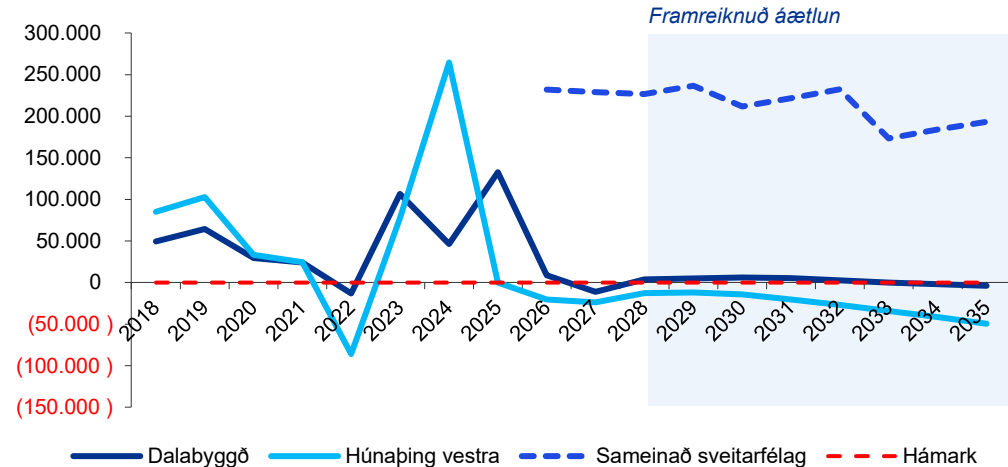
Húnaþing vestra var undir viðmiði um veltufé/afborganir lána og skuldbindinga árið 2022 og Dalabyggð var undir viðmiðinu árið 2023 skv. ársreikningum.

Bæði sveitarfélög voru yfir viðmiðunum árið 2024 en fara lækkandi til framtíðar samkvæmt aðlöguðum fjárhagsáætlunum.

Veltufé frá rekstri / afborganir lána og skuldbindinga

Rekstrarniðurstaða

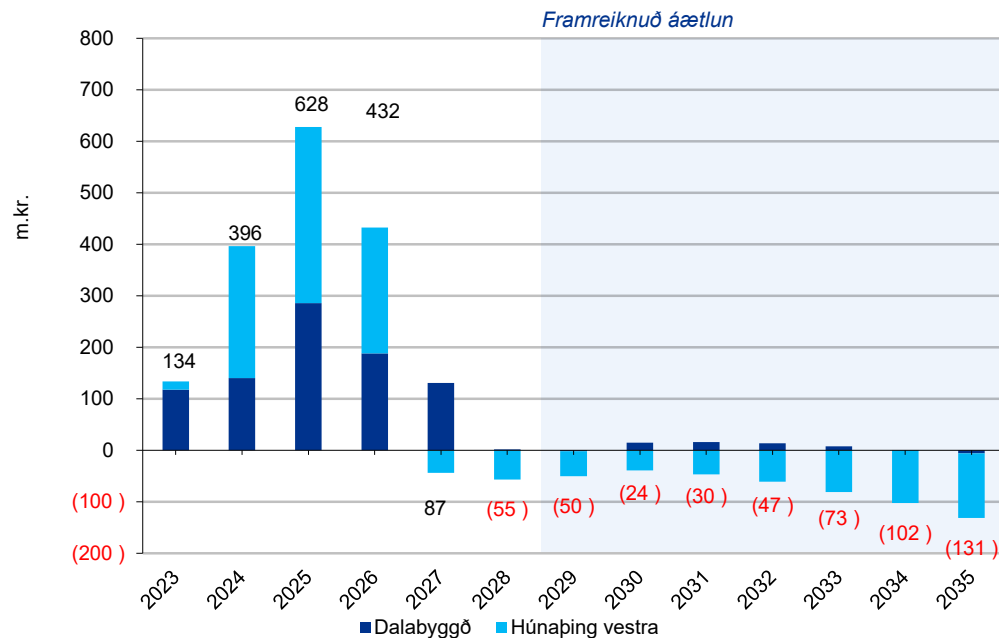

Rekstarjöfnuður A- og B-hluta

Sameiningarframlög og aukin jöfnunarframlög úr Jöfnunarsjóði samkvæmt nýju úthlutunarkerfi hafa jákvæð áhrif á rekstrarniðurstöðu, draga úr fjármögnunarpörf og auka fjárhagslegt svigrúm til lengri tíma að öðru óbreyttu.

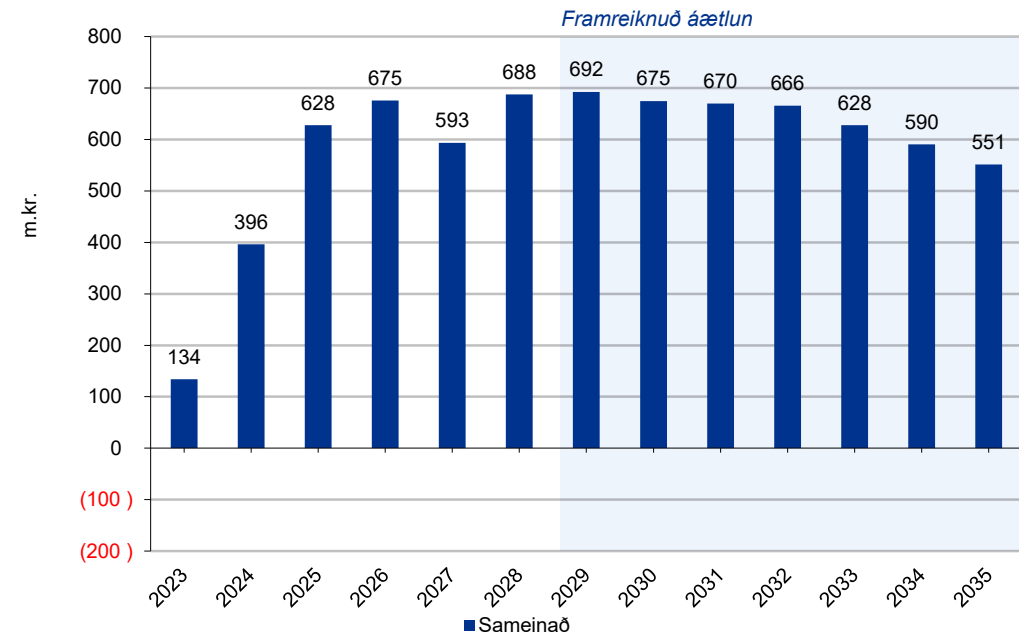
Dalabyggð og Húnaþing vestra

Rekstrarjöfnuður / jafnvægisregla

Sameinað sveitarfélag

Rekstrarjöfnuður / jafnvægisregla

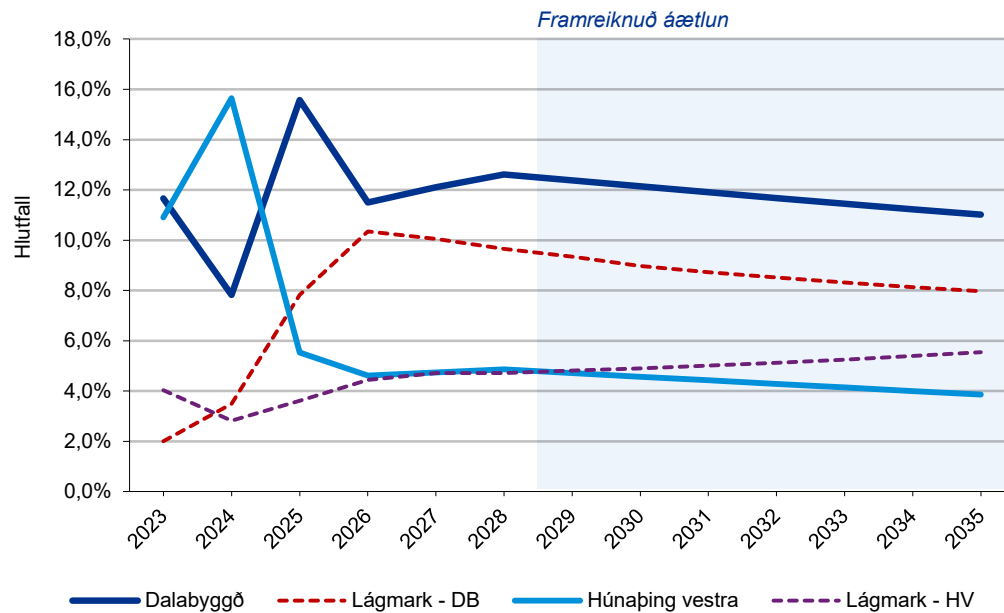

Framlegðarhlutfall

Framlegðarhlutfall sameinaðs sveitafélags er yfir lágmarksviðmiði eftirlitsnefndar með fjármálum sveitarfélaga (EFS), sem er 10% af skuldaviðmiði á hverjum tíma. Sé litið á framlegð án aukinna framlaga Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga er hún einnig yfir lágmarksviðmiðinu samkvæmt gefnum forsendum í 10 ára áætlun.

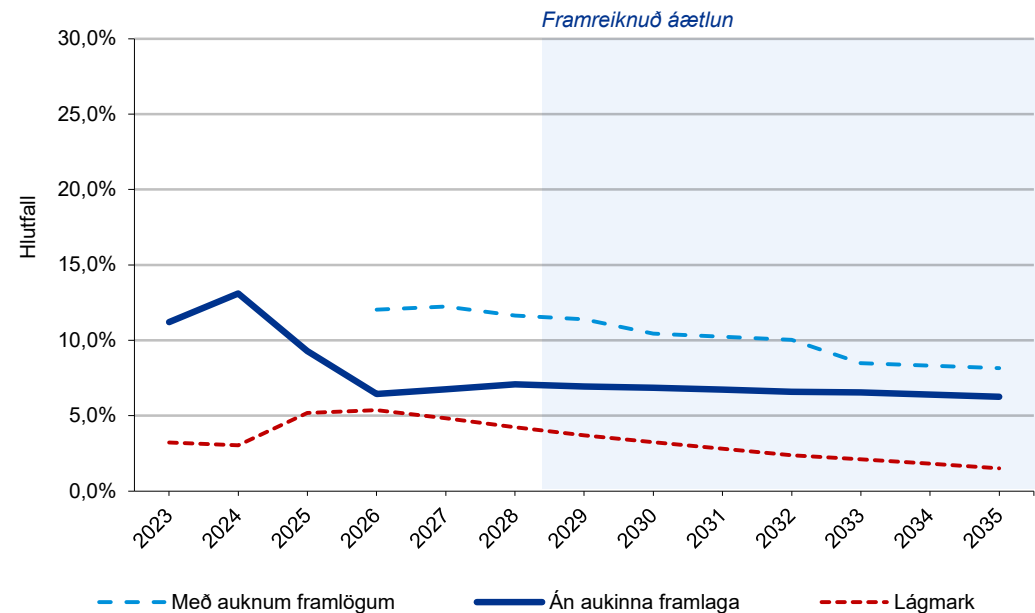
Dalabyggð og Húnaþing vestra

Framlegðarhlutfall

Sameinað sveitarfélag

Framlegðarhlutfall

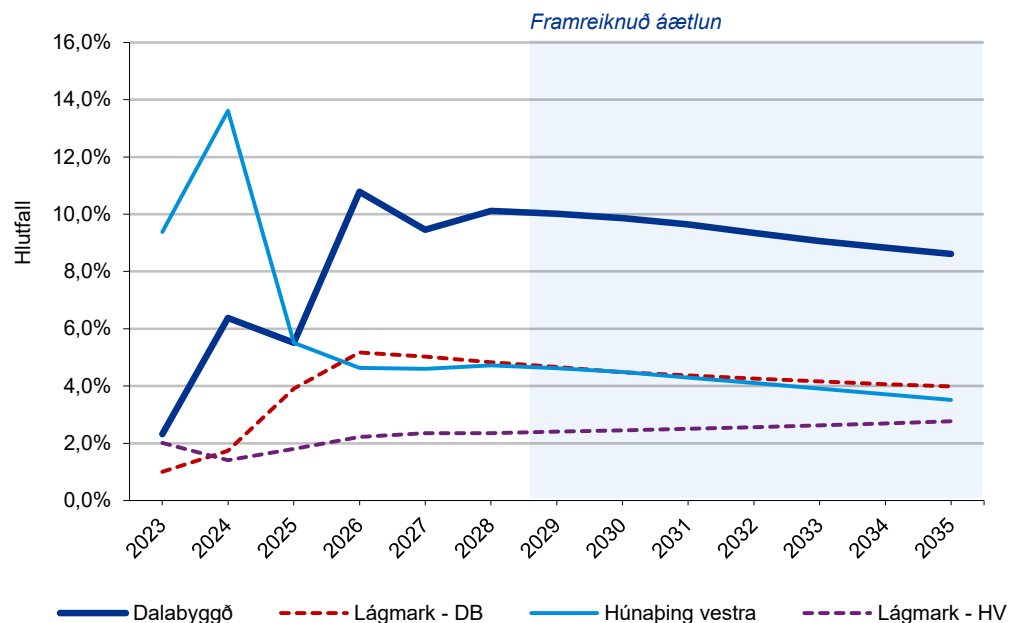

Veltufé frá rekstri / heildartekjum

Sveitarfélögin eru yfir núgildandi lágmarksviðmiði EFS, sem er 5% af skuldaviðmiði á hverjum tíma, hvort í sínu lagi sem og sameinuð. Samkvæmt 10 ára áætlun má ætla að svigrúm til fjárfestinga án lántöku verði meira í sameinuðu sveitarfélagi en samanlagt í sveitarfélögunum tveimur.

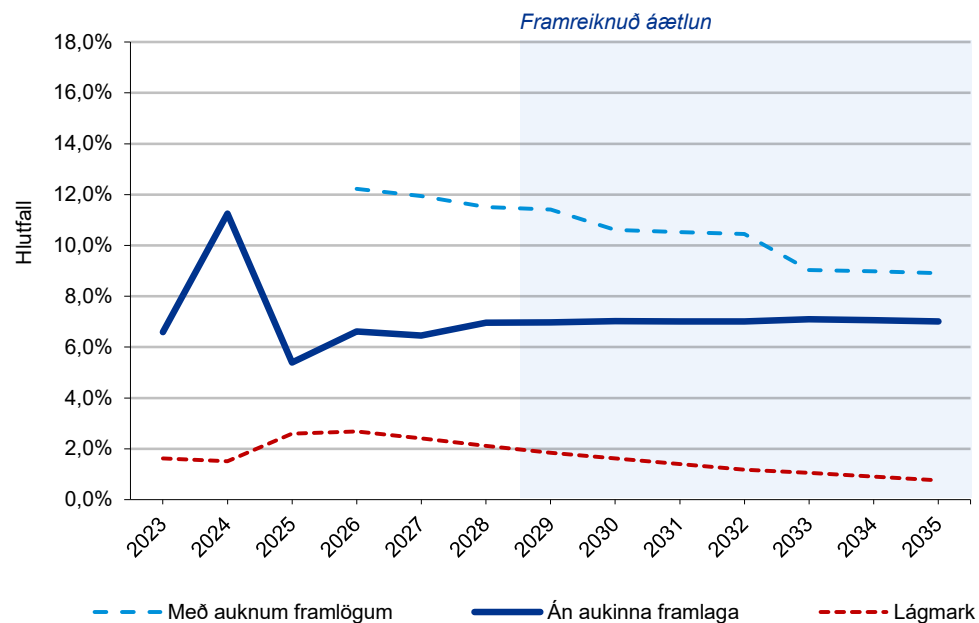
Dalabyggð og Húnaþing vestra

Veltufé frá rekstri / heildartekjum

Sameinað sveitarfélag

Veltufé frá rekstri

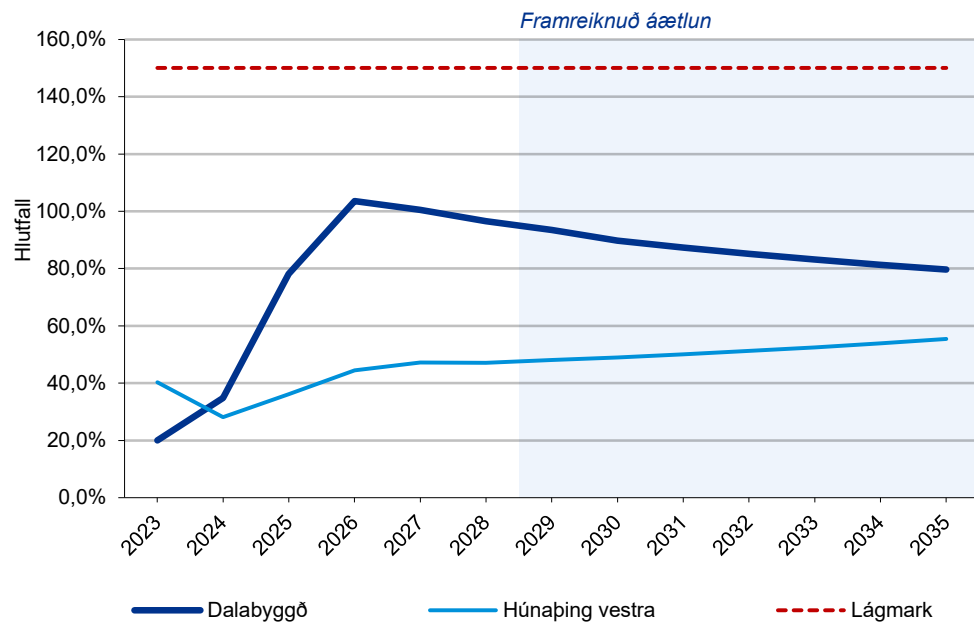

Skuldaviðmið

Sveitarfélögin eru hvort um sig undir hámarksviðmiði samkvæmt lögum (150%). Aukin framlög leiða til minni fjármögnunarþarfar sem skilar að öðru óbreyttu lægra skuldaviðmiði fyrir sameinað sveitarfélag heldur en það væri samanlagt í sveitarfélögunum tveimur.

Dalabyggð og Húnaþing vestra

Skuldaviðmið

Sameinað sveitarfélag

Skuldaviðmið

KPMG